

Hakk'ın Exeli Hutbesi
KUR'ÂN

içindekiler

EDİTÖR'DEN	3
KUR'ÂN'IN SİHİRLİ UFKU	4
KUR'ÂN OKURKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR	8
KUR'ÂN OKUMA ÂDÂBI	10
KUR'ÂN KÜLTÜRÜ	12
KUR'ÂN'IN BULUNDUĞU ODADA AYAKLARINI UZATMADI	14
KUR'ÂN'LA AMEL ETMEK	16
AYETLERE MUHATAP MIYIZ?	17
KUR'ÂN'I ANLAMADA METOD NE OLMALI	19
KUR'ÂN OKUNAN EV	20
EFENDİMİZ (S.A.S.) KUR'ÂN'I TARİF EDİYOR	22
SAHABE-İ KİRÂM'IN KUR'ÂN'Â SAYGISI	24
KUR'ÂN KİME CİMRİ DAVRANIR?	26
SİZİN ÇOCUĞUNUZ KAÇ HATİM DİNLEDİ?	29
KUR'ÂN HAKKINDA KISA KISA	30
KUR'ÂN'I KENDİMİZE UYDURMAYALIM	32
BİR AYETTE 120 EDEBÎ SANAT	34
GAFLETLE OKUNAN KUR'ÂN	37
Hz. ÖMER'İN KUR'ÂN OKUYANLARA ÖĞÜDÜ	38
SADECE KUR'ÂN'LA KONUŞAN KADIN	40
UNUTULUP GİTMİYEN TEK KİTAP	43
BİR HATTATIN EVİNDE	44
KUR'ÂN SİRLARINI KİME AÇAR?	47
BAKMANI DEĞİL OKUMANI İSTİYORUM	48
KUR'ÂN'IN GURBETİ	50
KUR'ÂN'DA İNFAK	52
KUR'ÂN OKUMADA ÖLÇÜ	54
DEVAMLİ OKUMAKAN USANÇ VERMEYEN TEK KİTAP	56
KUR'ÂN'I ANLAMAK İÇİN	58
EZELÎ NUR	59
GÖNÜLLERDE BILLÛRLAŞAN NUR KUR'ÂN	60
KUR'AN'DAN YÜZ ÇEVİRENE DAR BİR GEÇMİŞ VARDIR	62
İLİM KUR'AN'IN GÖLGESİNDE	64

"Bütün kitaplar tek bir "Kitab"ın daha iyi anlaşılabilmesi için"

YAYIN YÖNETMENİ
Dr. Faruk VURAL

YAYIN EDİTÖRÜ
Ali BUDAK

GÖRSEL YÖNETMEN
Engin ÇİFTÇİ

GRAFİK TASARIM
Zülker MEYDAN

TASHİH
Ahmet ÖZDEMİR

KAPAK
Zülker MEYDAN

FOTOĞRAFLAR
Halit Ömer CAMCI

YAYIN VE İLETİŞİM ADRESİ
Emniyet Mah. Huzur Sk. No: 5 P.K. 72
Üsküdar- İSTANBUL
Tel: 0-216 318 10 00 Faks: 0-216 422 41 40

BASILDIĞI YER
Çağlayan A.Ş. Gaziemir/İZMİR
Tel: 0 232 252 20 97 Faks: 0 232 252 21 00

BASIM TARİHİ
Haziran 2006

İNTERNET ADRESİ
www.rehber yayinlari.com
alibudak@rehber yayinlari.com

Müslüman olarak Kur'ân'ı bilmenin neresinde bulunuyoruz? Aslına bakılırsa Kur'ân'a karşı olan vefâsızlığımız sadece onu bilmemekle kalmıyor. Daha ileriye gidiyor. Bizi Müslüman olarak görenler, Kur'ân'ın bizim yaşadığımız hayat tarzını anlattığını zannediyorlar. Yani başkalarının Kur'ân'ı yanlış anlamasına da bilmeden sebebiyet veriyoruz.

Dolayısıyla Kur'ân'ı daha iyi anlamalıyız. "Bütün kitaplar tek bir "Kitab"ın daha iyi anlaşılması için..." sözü okuma adına yapılacak bütün çabaların Kur'ân'ın anlaşılması için olduğunu ne güzel ifade ediyor.

Bu çalışmamızda Kur'ân'ı her yönü ile ele almak mümkün değildi. Hele O'nu 64 sayfa içine sıkıştırmak ne kimsenin haddi ne de hakkı. Bu çalışmada sadece Kur'ân yolunda ilerleyebilmek isteyenlere yine O'nun ışıktan tayfları altında, muhteviyatını aktarmaktan ziyade onu okuma şuuruna nasıl erebileceğimizi iletmeyi amaçladık. Büyüklerimizin Kur'ân tariflerinden yola çıktık. Sahabîlerin Kur'ân'a olan bağlılıklarını, aşklarını, saygılarını ve teşviklerini ele aldık. O'nun nasıl okunup dinlenmesi gerektiğine, Kur'ân'ın kime cimri davrandığına, O'nun büyüleyici ifadeleriyle İslam'a girenlere, Kur'ân'dan nasıl istifade edebileceğimize, O'na karşı vefâsız olmamamız için nelerin gerektiğine kısa ve öz ifadelerle değinmeye çalıştık.

Dünyanın dört bir yanında, Kur'ân'ın getirdiği güzelliklerle tanışan pek çok insan İslam'a girerken, İslam'ın öz vatanında bulunan bizler, acaba annemizden "İslam" olarak doğmanın verdiği ülfet ve ünsiyet içinde O'na karşı lakayt mı bulunuyoruz? Ne olursa olsun bir kez daha silkinip Kur'ân'ın anlaşılması uğrunda içimizde bir kıvılcım meydana getirecekse eğer, bu çalışmanın gayesine ulaştığını söyleyebileceğiz.

KUR'ÂN'IN SİHİRLİ UFKU

Sonsuzun, kelime ve harfler dünyasında parıldayan ışığıdır Kur'ân. İns u cinnin duygu, düşünce ve his atlasında melekutun sesi-soluğudur Kur'ân. Gün gelip de O, en müstesna bir sadef içinde inciye dönüşünce, işte o zaman, söz sarraflarının gözleri de, sararıp solmayan ve renk atmayan bir güzellikle buluştu. Kur'ân, ziya olup varlığın çehresine yağacağı güne kadar, her yanıla ayrı bir renk, desen ve ahenk meşheri olan şu koca kâinat bir gulyabanîler ülkesi; her satırı, 'Mele-i A'lâ'nın farklı bir sırrına sadef sayılan bu varlık kitabı da bir kısım evrak-ı perişandan ibaretti. Kur'ân bir güneş gibi doğunca –hiç olmazsa olumsuz ön yargıları olmayanların nazarında– o güne kadar bütün ufukları karartan küme küme bulutlar dağılıp gitti ve varlığın o güzellerden güzel endamı ortaya çıktı; çıktı ve bütün eşya, okunup zevk alınan bir kitabın paragraf, cümle ve kelimelerine dönüş-

tü.. O'nun sesinin duyulmasıyla gönül gözlerine nurlar indi.. ve ruhlarda köpüren duygular da, o duygulara tercüman olan diller de, ışık türküleri söylemeye başladı.

Evet, gözlerin, gönüllerin onunla aydınlandığı gündenden itibaren, kâinat ile alâkalı nice bin seneden beri çözüm bekleyen bilmeceler, iç içe problemler, birer birer çözülür hale geldi ve insan-varlık-Yaratıcı münasebeti ayın on dördü gibi ortaya çıktı; derken, bütün muammalar mânâ urbarları giyerek hikmet yörüngelerine oturdular.

Sağlam bilgi ve sağlam düşüncenin başı Kur'ân, doğru ifadenin, mantikî beyanın esası da yine Kur'ân'dır. O'nun ilk muhatab-ı zîşânı, bütün peygamberlerin efendisi, o Furkan-ı Zîşan da bütün semavî, gayri semavî kitapların sultanıdır.. öncekiler, O'nun gelip geçeceği yollara işaretler koymak ya da bayraklar dikmek için gelmişlerdir;

sonrakiler de –biraz da kendi ruhlarının desenine göre– O’na şerh, haşiye ve dipnot düşmek için... eskiler, misalî fotoğraflarında, yeniler de, O’nun vücudî resimlerinde, meydana getirdiği büyük tesir ve inkılâplarda O’nu görmüş, O’nu tanımış ve O’na “Söz Sultanı” diyerek saygıyla dillerini yutmuş ve karşısında el pençe divan durmuşlardır. Kur’ân, değişik dalga boyundaki ışık ve renklerini yeryüzüne salarken, kadirşinas ruhlar da gözlerini ondan hiç ayırmamış ve bütün gönülleri ile O’na yönelmişlerdir.. evet O, bir çağlayan gibi göklerden gönüllere boşalırken, hüşyar sineler de, bağırılarını O’na açıp, damlasını bile zayi etmeye çalışmışlardır.

O, bir hamlede en kuytu yerlere bile sesini duyurmuş ve şerare yapan bütün uğursuz hırıltıları bastırmış.. ön yargılı olmayan her düşüncede kevser çağlıtları duygusu uyarılmış.. ve fethettiği sinelerde hicran ateşlerini söndürerek, bütün ruhlarda vuslat arzu ve ümidini coşturmuştur. Sopsoğuk tabiatlar onunla harareetlenmiş, ebed

haritasını resmeden incelerden ince bir dante-ladır. O’nun sesinin duyulduğu bucaklarda söz şeklindeki bütün ifadeler birer hırıltıya dönüşür; onun bayrağının dalgalandığı burçlarda inananların ruhlarına ışık, şeytanların başlarına da taşlar yağar ve oralarda ruhanîler iç içe şehrayinler yaşarlar.

Kudreti Sonsuz, iki cihan mutluluğunu O’nun kılavuzluğuna bağlamıştır. O’nun rehberliğine başvurulmadan kat’iyen hedefe ulaşılamaz; O’nun vesayetine sığınmayan yolcular da dökülür, yollarda kalırlar. Arkasına aldıklarını, şaşkırtmadan, yanılmadan maksada ulaştırıran en son, en kâmil söz O’dur.. her zaman, herkes tarafından gayet kolaylıkla tilâvet edildiği halde, söylenmesi imkânsız olan da yine O’dur. O’nu kendi derinlikleriyle sinelerinde duyanlar, duyulması gereken her şeyi duyup hissetmiş olurlar. O’nu tam tadıp zevk edenler de, birer “arş-ı Rahman” sayılırlar. Ve onların sesleri, her zaman meleklerin solukları ile iç içedir.

Sağlam bilgi ve sağlam düşüncenin başı Kur’ân, doğru ifadenin, mantikî beyanın esası da yine Kur’ân’dır...

arzusuyla yanıp tutuşan gönüller de onunla serinlemişlerdir.

Her yeninin eskiyip partallaştığı, her tazenin sararıp renk attığı şu fani dünyada, her zaman rengârenk ve taptaze kalabilen bir şey varsa, o da Kur’ân’dır. Evet O, indiği günden beri, onca muhalif rüzgâra, beklenmedik soğuğa, buza ve vakitsiz yağın kara, yer yer sertleşen atmosfere, değişen şartlara rağmen hep orijinini koruyup semavî kalabilmiş tek kitaptır. Bundan dolayıdır ki Kur’ân, ne zaman kendi lisanıyla heyecan köpüren sinelerden yükselirse, ruhlarımızda âdeta semadan henüz inmiş bir ilâhî sofraya ve Cennet’ten gelmiş bir demet turfanda hurma hissini uyarır; ne zaman O, özündeki cevherleri etrafa saçsa, inanmış gönülleri bütün dünyevî servetlere karşı istiğna ufkuna yükseltir. Kur’ân, ilâhî sözlerden nazmedilmiş bir beyan gerdanlığı, ilim feyzanlı beşer idrakinin son durağı ve lâhûfî ibrişimlerden örülmüş bütün varlığın

Kur’ân’ın yeryüzünü şereflelendireceği güne kadar, gelmiş-geçmiş her nebî, kendi çağını aydınlatacak çerağı O’nun ışık kaynağından tutuşturmuş ve çevresindeki amansız çölleri O’ndan birkaç damla ile cennetlere çevirmiştir.

Hattâ, O’nun gölgesinin gezindiği en karanlık devirler bile, birer altın çağ haline gelmiştir. Aslını duyup yaşayanların dönemleri ise Cennet sabahlarından farksızdır. O’nun eşliğine başkoymuş olanlar meleklerle eş, O’nun aydınlık ikliminde canlı-cansız her varlık da kardeşlerdir.

Kur’ân’ı tam duyabilmiş bir sinenin ilhamları karşısında koca deryalar damla gibi kalır ve O’nun nuruyla aydınlanmış bir dimağ yanında güneş bir mum ışığına dönüşür. O’nun gönüllerimizde duyulan nefesi canlarımıza can ve eşyanın yüzüne çaldığı ziya ile bütün varlık da iç içe Hakk’a bürhandır. O’nun soluklarının duyulduğu en kuytu yerler bile İsrâfil’den sur sesi almış gibi birden bire dirilir; O’nu kendi şivesiyle duyan gönüller

Cebrail'den nagmeler duymuş gibi gerilir; dirilir ve gerilir, zira "Bu Kitap, iman edenler için, onların Rabpleri tarafından basiretleri açan bir hidayet ve bürhandır.." Evet O, insanî melekeleri ölmemiş kimseler için tam bir rahmet ve hikmet kaynağıdır.

Kur'ân, kat'iyen beşeriyetin çocukluk dönemlerinde mahallî risaletler çerçevesinde kalıp zaman ve mekân hudutlarını aşmayan, aşamayan diğer beyanlar gibi değildir; O, bütün zamanları, mekânları aşan ve itikaddan en küçük âdâbına kadar, bütün insanlığın ihtiyaçlarını cevaplayan engin ve zengin bir mucizedir ve O, bu derinliğiyle bugün dahi herkese ve her şeye meydan okuyabilecek güçtedir.

...

...

Evet Kur'ân, yeryüzünü şerefleştirdiği o ilk dönemde, hem ruhlarda, hem akıllarda, hem de gönüllerde tasavvuru imkânsız öyle bir tesir icra etmiştir ki, O'nun o ışıktan atmosferinde, yeniden hayata uyanan nesillerin mükemmeliyeti, O'nun hakkında başka mucizeye ihtiyaç bırakmayacak ölçüde bir harikadır ve bu insanların, dinleri, diyanetleri, düşünce ufukları, ahlâkları, kulluk esrarına vukurları ve marifetleri açısından benzerlerini göstermek de mümkün değildir. Doğrusu Kur'ân, o çağda, Sahabe ünvanıyla öyle bir nesil yetiştirmiştir ki, bu nesil meleklerle eş değerdedir dense mübalâğa edilmiş sayılmaz. Aslında O, bugün bile, yürekten kendine yönelenlerin gönüllerini aydınlatmakta ve O'na ruhunu açabilenlere varlığın en mahrem sırlarını fısıldamaktadır. Öyle ki, kalb, şuur, his ve idrakleriyle O'nun atmosferine girenlerin birden bire duyguları, düşünceleri değişmekte ve herkes belli ölçüde de olsa kendini, bir farklı âlemde hissetmektedir. Evet, insan O'na bir kere yürekten yönelebile, bir daha da tesirinden kurtulamaz. Kur'ân, atmosferine çekebildiği talebesini öyle yumuşatır, öyle inceltir, öyle yoğurur ve şekillendirir ki, insan kendi kendine bir şey olacaksa, ancak bunun sayesinde olur; hattâ çok defa, olmazlar bile O'nun gölgesinde tabîî bir oluşum sürecine girer; girer ve herkesi dehşete sevkeder. Kur'ân; "Eğer dağlar yürütülecek olsaydı bu Kur'ân'la yürütülürdü, yeryüzü paramparça olup ve ölümler

konuşturulabilseydi, o da yine bu Kur'ân'la olurdu" der; der zira O, kalblerde, şuurlarda, hislerde, akıllarda öyle bir tesir icra etmiştir ki, O'nun bu müessiriyeti, dağları yürütmekten, yerküreyi paramparça etmekten, ölümleri konuşturmaktan ve nice bin seneden beri çürümüş cesetlere can vermekten daha geri değildir.

Kur'ân'a gönül veren, O'nun semavî disiplinleriyle yoğrulup şekillenen; daha doğrusu, ruhta, mânâda Kur'ân'laşan insanlar, o Furkan'la olmazları oldurmuş; ölü ruhlara ebedî varolmanın yollarını açmış; arzın şeklini değiştirmiş; temas ettikleri toplumlara ötelere zevkini duyurmuş; düşünceler üzerindeki zincirleri kırmış; ağızlardaki fermuarları çözmüş; hilkatteki müstesna yeri açısından insanlığı yeniden Allah'ın oturduğu tahta oturmuş; ona yitirdiği itibarını iade etmiş; kâinat, eşya ve insanı yeni baştan yorumlamış; tekvînî emirlerle teşrîî kurallar arasındaki o derin ve sırlı münasebeti bir kere daha vurgulamış; kalb, irade, his ve şuurun nihaî gayelerini belirleyip ortaya koyarak, insan rûhündeki izafî, nisbî ve potansiyel değerlerin inkişaf ettirilme usûl ve esaslarını harekete geçirip düz insanı, insan-ı kâmil olmaya yönlendirmiş ve böylece ona, gözünün iliştiği, duygularının ulaştığı, kalbinin hissettiği her şeyde Kudret ve İradesi Sonsuz'un mevcudiyetini duyurmuş ve her şeyi götürüp, gerçek sahibine bağlamıştır.

Bir mü'min, bu ölçüde gözü-gönlü açık, duyguları ve rûhu uyanık, düşünce ve zihni de Allah'a bağlı ise, o kimse, cismaniyete ait bütün basitliklerden uzaklaşmış; hayatı daha bir başka şekilde duymaya başlamış ve duygular dünyasının sınır ötesine uyanmış sayılır ki, böyle bir hakikat eri, her nesnede, varlığın her parçasında Allah'ın ilminin dalgalandığını, Kudret elinin işlediğini hisseder ve bir ürperti duygusu, bir yakınlık şuuruyla ümit ve haşyeti iç içe yaşar; dünyevîliği içinde öbür âlemin en son noktalarında dolaşır. Nefes alırken ümit ve beklentilerle alır, verirken de mehafet ve mehabetle verir. Hep Kur'ân'ın haritalandırdığı çerçeve içinde ve çizgiler arasında gezinir, gezinir ve hayatını sürekli maiyyet televvünlü yaşar.

KUR'ÂN OKURKEN DİKKAT EDİLECEK HUSUSLAR

“Hayırdan yok-
sun evlerin en
fenası, içinde
Allah'ın kita-
bından bir şey
bulunmayan
evdir..”

İmam Gazâlî Kur'ân okunurken dikkat edilmesi gereken hususları şu şekilde bildirmiştir:

1- Tefekkür (Düşünmek): Kur'ân okurken düşünmek şarttır. Çünkü Kur'ân okumaktan gâye manasını düşünmektir. Hz. Ali: “İçinde düşünme olmayan okumanın hayrı yoktur.” derken bu gerçeği ifade etmektedir. Bir alimin de şöyle dediği bildirilir: “Manasını anlamadığım ve kalbimin nasibi içinde bulunmayan bir ayeti okuduğum zaman ondan sevap elde ettiğime inanmıyorum.”

2- Anlamaya çalışmak (Tefekkür): Kur'ân okurken anlamaya çalışmak ve ders almaktır. Bir bakıma onu anlayıp uygulamaktır. Nitekim üç günden az bir müddette Kur'ân'ı okuyup hatmetmenin Kur'ân'ın manasını anlamamayı netice vereceğini bizzat Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) bildirmiştir.

3- Kendine hitap edildiğini bilmek (Tahsis): Kur'ân'daki ayetler Efendimiz'e mahsus olarak inmemiştir. Ayetlerin inmelerine sebep olan olaylar söz konusu olsa da sebebin hususi olması hükmünün umumi olmasına engel değildir.

4- Hissetmek (Teessür): Kur'ân'ı okurken anlatılan hususa göre üzüntü, korku, ümit ve daha başka sıfatlarla onu hissetmek gerekir.

5- Allah'tan dinler gibi hissedinceye kadar ilerlemek (terakki): Bu da artık Kur'ân okumanın en ileri makamıdır. Onsuz bir an bile yaşayamamayı netice verecek bir haldir. (Gazâlî, İhyâ-i Ulûmi'd-Dîn)

KUR'ÂN OKUMA ÂDÂBI

Ahmet ÇETİNKAYA

Hasedin ne kötü bir şey olduğunu kabul etmeyen yoktur. Ancak ilginçtir, Peygamberimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) iki husustaki hasedi bunun dışında tutmuştur. Bir başka deyişle bu iki nimete sahip kişiye duyulan his, kötü haset değil; zararsız bir “imrenme”dir. Bunlardan biri, her fırsatta Kur’ân okuyan kimseye duyulan gıptadır. Kur’ân okuma, meleklerin müjdesine konu olmuştur. Allah Teâlâ mahlukatı yaratmadan bin sene önce Tâhâ ve Yâsîn sûrelerini okumuş, bunu duyan melekler, “Müjde bu Kur’ân kendilerine inen ümmete! Müjde bu Kur’ân’ı okuyan dillere!” demişlerdir.

Tabii ki Kur’ân okunurken şu hususlara dikkat edilmesi gerekmektedir:

* Başkası Kur’ân okurken, onu şu üç şekilden biriyle dinlemek tavsiye edilmiştir: 1) Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), peygamberlik kürsüsüne çıkıp bütün insanlığa Kur’ân âyetlerini tebliğ ederken biz de oradaymışız gibi.. 2) Cebrâil (a.s.), Efendimiz’e Kur’ânı tebliğ ederken biz de oradaymışız gibi.. 3) Yetmiş bin perde arkasında Cenâb-ı Hakk, Peygamber Efendimiz’e hitap ederken biz de oradaymışız gibi..

* Kur’an okunurken dinlemek, hiç olmazsa susmak gerekir. Zira bu, Kur’ânın Sahibi’nin emridir: “Kur’ân okunduğu zaman onu dinleyin ve susun ki size merhamet edilsin.” (Arâf, 204).

* Bazen başkasından dinlemeyi tercih etmekte fayda vardır. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) İbn Mes’ud’dan dinlemek istemiş “Ben onu başkasından dinlemeyi seviyorum!” buyurmuşlardır.

* Kur’ân okuyacak kişi gusülsüz olmamalıdır.

* Kur’ân okuyacak kişinin abdesti varsa bile abdestini tazelemesi güzeldir.

* Allah’ın kelâmını ağızına alacak kişinin ağızını temizlemesi şık bir davranıştır.

* Kur’ânı temiz bir yerde okumak gerekir.

* Kur’ânı mümkün merteye kibleye dönük vaziyette okumak gerekir.

* Kur’ân okumaya başladığında eûzü çekilmelidir. Ara vermemeye çalışmalıdır, verilip tekrar başlanacağı zaman tekrar eûzü çekilmesinde fayda vardır.

* Tevbe sûresi hariç her sûrenin başında besmele çekilmelidir. Duhâ sûresinden Nâs sûresine kadar sûre aralarındaki geçişlerde ilâveten “Allâhüekber” diyerek tekbir alınmalıdır.

* Kur’ânı her gün bir miktar okumaya gayret gösterilmelidir. Ölçü olarak en hızlı haftada bir, ortalama onbeş günde bir, en az ayda bir defa hatmedilmelidir; eğer ayda bir defa olsun hatmedilmiyorsa, Kur’ân terkedilmiş sayılır.

* Kur’ânı yüzünden okumak, ezberden okumaktan; namazda okumak, namaz dışında okumaktan daha faziletlidir.

* Kur’ân vakit olarak her zaman okunabilir. Sabah vakitleri, akşam-yatsı arası, gece, gecenin ikinci yarısı en faziletli vakitlerdir.

* Kur'ân okurken onun Allah'ın kelâmı olduğu şuuruyla okumalıdır. "Rablerinden korkanların, bu Kitab'ın etkisinden tüyleri ürperir, derken hem bedenleri hem de gönülleri Allah'ın zikrine ısınır yumuşar." (Zümer, 23). "Eğer biz bu Kur'ân'ı bir dağa indirseydik, muhakkak ki onu, Allah korkusundan baş eğerek, parça parça olmuş görürdün. Bu misalleri insanlara düşünsünler diye veriyoruz" (Haşr, 21).

* Kur'ân okunurken ağlanamıyorsa dahi hiç olmazsa hüznü okunmalıdır. Zira Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), "Kur'ân'ı hüznülenerek okumayan bizden değildir." buyurmaktadır.

* Kur'ânı, güzel bir edayla okumaya çalışmalıdır. Zira Yüce Allah hiçbir şeyi, güzel sesle okunan Kur'ân gibi dinlememiştir. Ayrıca Allah Teâlâ, geceleyin Kur'ân okuyan bir kula kulak verdiği kadar hiçbir şeye kulak verip dinlemez. Ancak Kur'ân okumada sesçe insanların en güzeli o kimsedir ki, okurken kendisini dinlediğiniz vakit, Allah'tan korktuğu kanaatine varırsınız.

* Kur'ânı, samimi bir gönülle okumaya çalışmalıdır. Herkes güzel okuyamayabilir, ama ihlaslı olması mümkündür. İhlaslı olunca, kimse dinlemese Bediüzzaman'ın dediği gibi "melekler dinler."

* Dikkat dağıldığında Kur'ân okumaya ara vermek gerekir. Zira Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), kalben Kur'ândan ayrılınca, okumayı kesmek gerektiğini ifade buyurmuşlardır.

* Secde âyetleri okunduğu zaman hemen veya ilk fırsatta tilavet secdesi yapmak gerekir.

* Kur'ân sessiz de sesli de okunabilir. Ancak başkasını rahatsız etmekten kaçınmalıdır. Hadiste Kur'ân'ı açıktan okuyan, sadakayı açıktan verene; içinden okuyan, sadakayı gizlice verene benzetilmiştir.

* Kur'ân okumayı çıkar vesilesi yapmamak gerekir. Çünkü Peygamberimiz kendilerini halka sevdirmek ve onlardan maddi menfaat sağlamak için Kur'ân okumaktan men etmiştir.

* Kur'ân okurken bilenlerin mânâyı düşünmeleri güzeldir. Tesbih ayetleri geldiğinde "Sübhanallah" ve "Allahu ekber" demek, dua ve istiğfar ayetlerinde Allah'tan iyilik dilemek, azap ayetleri geldiğinde Allah'a sığınmak güzel görülmüştür. İnsanın bunları diliyle söylemesi gibi kalbinden geçirmesi de yeter.

* Kur'ân okumayı bitirince "Fatihâ"yı okumak her zaman şart değilse de güzel bir uygulamadır.

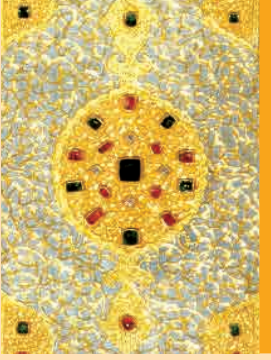
* Hatim okunuyorsa sûreleri sırasına göre okumak gerekir.

* Hatmi bitirince ara vermeden başa dönüp tekrar başlamak gerekir. Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem), "Hangi amel Allah'a daha sevimlidir?" diye soran bir kişiye "Kur'ân'ı başından sonuna okuyup, bitirdikçe yeniden başlamak" diye cevap vermiştir.

* Hatmi bitirince Fatihâ ve Elif lâm mîm okunup hatim duası yapılmalıdır.

* Kur'ân, aceleci davranılmayıp kurallarına göre okunmalı, gerekirse bir uzmanından öğrenmelidir.

* Kur'ânı tecvid kaidelerine uygun olarak öğrenip okuyabilme imkân ve kabiliyetine sahip oldukları halde bu işi önemsemeyen, tembellikleri veya gururları sebebiyle hatalı okumakta devam edenlerin günahkâr olacakları unutulmamalıdır. Zira tecvid öğrenmenin farz-ı kifâye olduğu hususunda alimlerin ittifakı vardır. Herkesin okuyabildiği ve öğrenebildiği sûre ve âyetlerde tecvid kaidelerine uyararak hareket etmesi (açık ve fâhiş hata yapmaması) ise farz-ı ayındır.

KUR'ÂN KÜLTÜRÜ

Sahabeden bu yana Kur'ân, yorum ve tefsire tâbi tutulmuştur. Tabii, tefsir derken onun da birçok şartı ve usûlü vardır.

Tefsirde ilk misal Efendimiz'dir (sallallâhu aleyhi ve sellem). Bu itibarla, önce O'nun hayatına bakılıp, model çıkarılmalı, sonra sahabeye müracaat edilmeli, sonra da, insan aklı, insan düşüncesi ve insan muhakemesinin bir hikmet-i vücûdu olabileceği mülâhazasıyla Kitap ve Sünnet atıkları arasında re'y (şahsi görüş) örgülerine gidilmelidir.

Ancak, her ne olursa olsun mutlaka Kur'ân dili ortaya çıkarılmalı ve İslâm dünyasındaki öne çıkan eserler mutlaka yeniden gözden geçirilmelidir. Kur'ân beşer için nazil olmuş ve Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) tarafından da namazda okunması tâlim edilmiştir. Ne var ki böylesine hayatımızı şekillendirmek için nazil olan Kur'ân'ı, bugün insanımız gerektiği gibi bilemiyor, hatta bilme gayreti de göstermiyor. Onu, sadece namazda ve namaz sûreleri olarak okunan kadarıyla biliyor. Halbuki Kur'ân okunurken o insanın içine sinmeli, okuyan onu düşünmeli ve ondan bir kısım esintiler duymaya çalışmalıdır. Aksi halde onu anlamış sayılmayız. Kur'ân-ı Kerîm, Efendimiz'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) ifadesiyle en az ayda bir defa hatim edilmelidir. Evet hatim, üç-beş güne sıkıştırılmamalıdır. Zira o zaman, düşünmeden okunmuş olur. Kur'ân baştan sona mülâhaza edilmeli ve bir bütün olarak ele alınmalıdır. O, bir âyet oradan bir âyet buradan bölük-pörçük anlaşılabilir. Kur'ân'ı anlamak için bir o kadar da sünnetin bilinmesi lazımdır. Yoksa M. İkbâl'in ifadesiyle, çok defa "Kalpler mü'min, kafalar da kâfir" olur. Sünnet, Kur'ân'ın tertibi ve hayata geçirilişini ifade eder. Bu yüzden o

"Onlar
bir vadide,
Kur'ân
ayrı bir
vadidedir"

bilinmezse, Kur'ân kültürü anlaşılmaz. Anlaşılmadığı için de tabîi olarak hayata geçirilemez.

Efendimiz, "Onlar bir vâdide, Kur'ân ayrı bir vâdidedir" buyurarak, ümmetine âit negatif görüntülerden birini dile getirir. Bu hadisten bizim anladığımız ve aldığımız, ümmetin Kur'ân kültüründen uzaklaşacağı şeklindedir ki; en az beş asırdır Müslümanların böyle bir mahrumiyetin cendesinde oldukları söylene hata yapılmış olmaz.

Son iki asır itibariyle ise, Kur'ân kültürüne vâkîf insan sayısı yok denecek kadar azdır. Daha önceki üç asırda bu nisbetin, mevcudun üçte biri olduğu söylenebilir.

Bununla beraber günümüzde Kur'ân'a ciddi bir yöneliş var. Daha önceleri yaşanmış mahrumiyet, sanki içlerde sadece hasret mayalamış da, şimdilerde insanımız, önü alınmaz bir hasretin sevgiyle ve olabildiğince bir coşku ve heyecanla Kur'ân rûhuna ve Kur'ân kültürüne yönelmektedir.

Gerçek Kur'ân kültürü; Kur'ân'ın dünya ve ukbayı kucaklayan derinliğiyle alınıp hayata maledilmesiyle mümkündür. Eşya ve hâdiseleri Kur'ân perspektifinde yorumlama, Kur'ân kültürüne âit ayrı bir televündür. Şimdilerde dünyamız pek çok yanı itibariyle, bu kültür televünüyle âdetâ renk renk açmış çiçeklerle dolu bir bahçeye benziyor...

Ondaki güzellik ve rayiha, her isti'dât sahibini kendinden geçirecek kadar büyüleyicidir. Evet sanki şimdiler, büyük isti'dâtların Kur'ân dünyasına dehalet mevsimi gibi. Gelecekte, bu anlayış daha bir gelişecek ve -inşallah- hayatı bütün üniteleriyle tesir sahasına çekecektir.

Kimbilir belki de O, yarınki dünya hayatının bizzat kendisi olacaktır!.

Kur'ân'ın Bulunduğu Odada AYAKLARINI UZATMADI

Talat ORDU

M

ehmed, odun almak için avluya çıktığında tekkeye gelen patika yolun uzak kısmından bir karaltının yaklaştığını fark etti. Elini alnına siper etti. Uzun uzun bu atlıyı süzdü. Derken sağından, elbiseleri ne kadar beyazlar içindeki atlı yaklaştı.

Atı sürüşünden, belindeki kılıcından bir bey olduğu anlaşılıyordu. Gün, ufuk çizgisinde batarken ortalığı kızılara boyamıştı. Atlı yaklaşıp atından indi, bir selam verdi. Mehmed yeni gelen yolcuyla güler yüzle karşıladı. Tekkede yıllardır birçok insanla karşılaşmıştı. Buraya çok uğrayan olurdu. Bu adam başkaydı. Yüz yapısı, duruşu, atı sürüşü, atından inişi onun karakteri hakkında bilgi veriyordu. Atlı da burasının bir tekke olduğunu fark etmiş olmalı ki sordu?

- Kimindir bu mülk? Bu akşam vaktinde misafir kabul edilir mi?

Mehmed:

- Buyurun, Efendi Hazretleri içerideler dedi.

Tahta kapıdan içeri girdiler. Şeyh efendi dizleri üzerine oturmuş elindeki bir dua kitabından vird okumaktaydı. Gelenleri fark edince elindeki dua kitabını pencere kenarındaki oyuğa bıraktı ve hoş geldiniz dedi.

Misafir elini öpmek istedi, şeyh efendi elini çekti.

- Hoş bulduk, seyahate çıkmıştım, bizim oymak biraz gerilerde kaldı. Bu yapıyı görünce gelip misafir olmak istedim, dedi.

Şeyh efendi:

- Hangi aşiretensin sen? Karakeçililere benziyorsun amma, yoksa onların beyi misin, diye sordu.

“Dağları,
gökleri ovaları
yaratan Güzel
Allah'ımın
kelamının içinde
bulunduğu
kitaba
saygısızlık
edemem.”

Misafir: "Öyledir, başlarında idareci olarak fakir bulunur," dedi.

Biraz sonra Mehmed, elinde siniyle yan kapıdan içeri girdi. Çorba, soğan, yumurtadan, bir de undan yapılmış tatlıdan oluşan akşam yemeği idi bu...

Akşam namazından yatsı namazına kadar aralarında sohbet ettiler. Şeyh efendi ilayı kelime-tullahtan, Peygamber Efendimizin hayatından, sahabe efendilerimizin kahramanlıklarından bahsetti. Yatsı namazını kılıp yatma vakti geldiğinde Mehmed, misafire, yatağını hazırladığı odasını gösterdi. Duvarda bir Kur'ân-ı Kerim asılıydı.

Mehmed kapıyı kapatıp gitti. Misafir duvardaki Kur'ân'ı gördü fakat bu hep burada mı duruyor diye de sormadı. Derin bir saygı hissi taşıyordu Allah'ın kelamına karşı... Kalbinde akşamki sohbetin tesiri de devam ediyordu. "Yatmamalıyım," diye düşündü. "Dağları, gökleri, ovaları yaratan Güzel Allahım'ın kelamının içinde bulunduğu kitaba saygısızlık edemem... Allah'ın kitabı bu odada bulunurken ben nasıl ayaklarımı uzatırım? Ben annemin babamın yanında bile ayağımı uzatmam ki. Bu düşünceler içinde dizleri üstüne

oturdu. Bir yandan da Karakeçili aşiretinin derdiyle dolu düşüncelere dalmıştı; Nasıl yapıp da bu yaban ellerde Bizanslılarla, Germiyanlarla, Karesilerle, Karamanlarla geçinecek, aşiretine zarar verdirilmeyecekti. Bir vakit sonra bağdaş kurdu. Sirtını duvara vermiş, öylece gecenin karanlığında uyumamak için kendini zorluyordu. Üç dört saat sonra üzerine büyük bir yorgunluk çöktü. Elinde olmadan bir ara uyku yakaladı misafiri. Uykuya dalar dalmaz rüyasında kendisine hitaben yapılan bir konuşma kulaklarına geldi:

- Sen Allah'ın kitabına bu derece saygı gösterdin. Allah da, çoluk çocuğunu ve senden gelen nesilleri şanlı ve şerefli eyleyecek, onları insanlar arasında saygıdeğer bir konumda bulduracaktır.

Osmanlı Devleti'nin kurucusu Osman Gazi'nin babası Ertuğrul Bey, misafir olduğu tekkede bu rüyayı görmüştü. Acaba kendi neslinden gelen kahramanların altı yüz sene boyunca İslam'ın dünya üzerinde hâkim olmasına vesile edileceklerini hiç düşünmüş müydü?

(Sahâifu'l-Ahbâr'dan nakille Ziya Nur Aksun, Osmanlı Tarihi, 1/13, Ötüken Neşriyat, İst., 94)

KUR'ÂN'LA AMEL ETMEK

"Allah şu Kur'ân'la birtakım toplumları yükseltir. Diğerlerini de alçaltır. (Yani Kur'ân'ı uygulayanları yükseltir, onunla amel etmeyenleri alçaltır.)" (Müslim, İbn Mâce)

"Kişinin kendi vaziyetini yoklamasına lüzum yok. Eğer Kur'ân'ı seviyor ve oradaki hükümler hoşuna gidiyorsa, Allah'ı ve Resulünü seviyor demektir. Eğer Kur'ân-ı Kerim hoşuna gitmiyorsa, Allah'ı ve Peygamberi sevmiyor demektir." (İbnü'l-Mübârek, Saîd b. Mansûr,)

Câbir b. Abdullah (r.a) anlatıyor: Hz. Peygamber, Uhud'da öldürülenlerden iki kişiyi biraraya getirdikten sonra: "Bunlardan hangisi Kur'ân'la daha fazla haşır neşirdi?" diye sorar; birine işaret edildiği takdirde, önce onun defin işlemini yapardı (Buhârî, Tirmizî, Nesâî, İbn Mâce)

"Kıyamet günü Kur'ân-ı Kerim ve bu dünyada onunla amel edenler getirilirler. Önlerinde de kendilerini arkadaş edinenleri savunan Bakara ve Âl-i İmrân sûreleri bulunur." (Müslim).

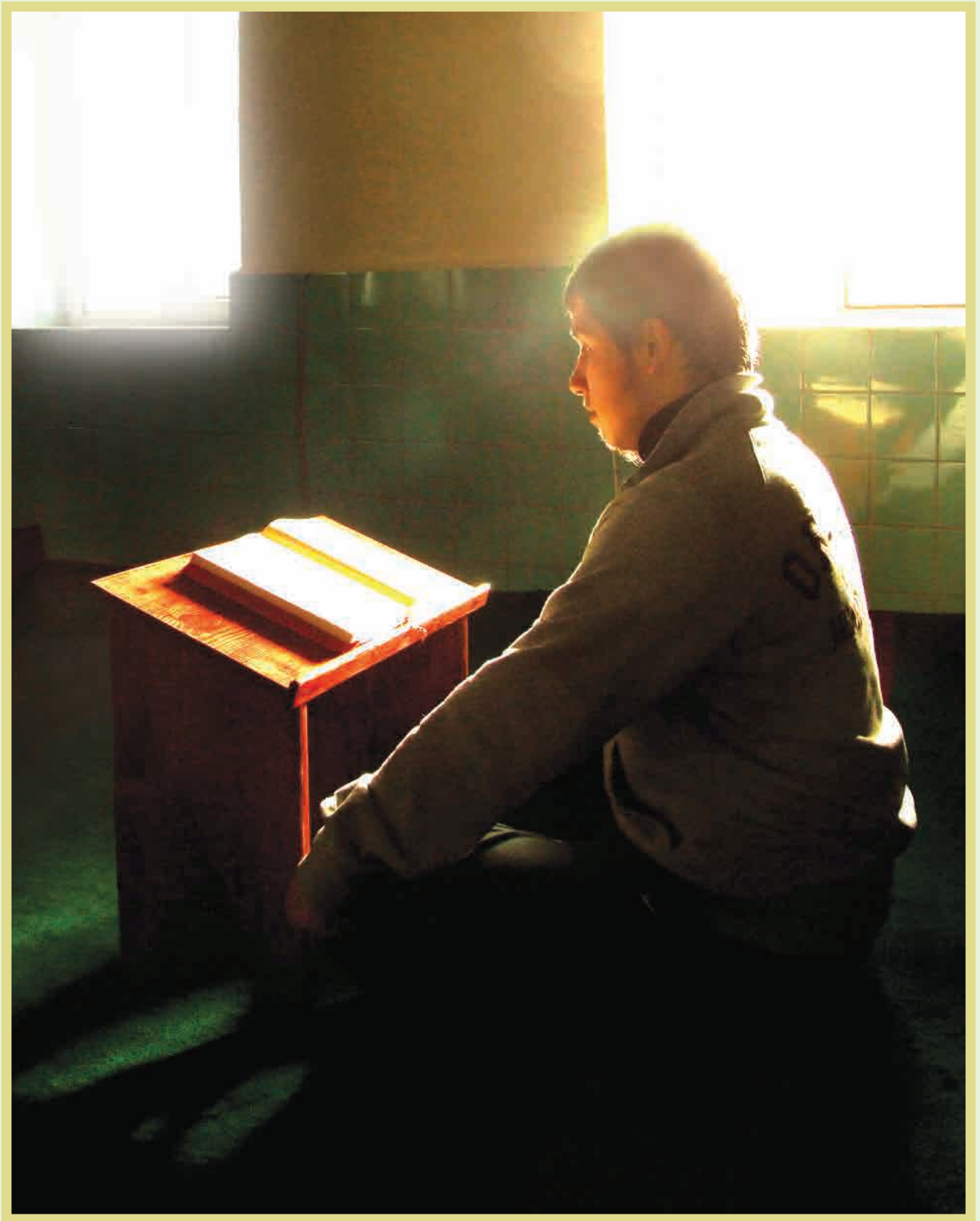
AYETLERE MUHATAP MIYIZ?

* Kur'ân'daki bazı ayetler, her ne kadar ehl-i kitap hakkında inmiş ise de, bizim de onlardan alacağımız dersler vardır. Ömer b. Abdülaziz, bazı ibret ayetlerini sabahlara kadar okuyup ağlardı. Halbuki, bu ayetlerin bazıları müşrikler hakkında nazil olmuştu. Fakat o, Kur'ân'ın her ayetine kendini muhatap görüyor ve kendine hitap ediliyormuş gibi değerlendiriyordu.

* Kur'ân'ın dümdüz okunmasından daha çok muhtevanın seslendirilmesi önemlidir. Bu da musikinin notalarıyla değil, mevzunun akışına tabi olarak, hâdise ve konuşmaların bizzat içine girerek ve yaşayarak onu okumak demektir.

* Kur'ân-ı Kerîm'de, kıssaların anlatıldığı yerlerdeki espri ve ana temanın yakalanması çok önemlidir. Yani Kur'ân'ın o kıssa ile sunduğu evrensel mesajın kavranması, Kur'ân'ı anlamada âdetâ bir nirengidir. Tabii bu biraz da hâdiselere "zamanüstülük" düşüncesiyle yaklaşmaya bağlıdır.

* Kur'ân; nâzil olduğu günden bu yana, ne itirazlara ne tenkidlere uğramıştır ama; bu mevzuda kurulan bütün mahkemeler Kur'ân'ın beraatiyle neticelenmiş ve mücadeleler O'nun zaferiyle noktalanmıştır.

KUR'ÂN'I ANLAMADA METOD NE OLMALI?

Kur'ân'ı Kerim, hemen hemen her konudan bahseder. Cenab-ı Hak, "Yaş veya kuru ne varsa hepsi Kur'ân'da vardır" (En'âm, 6/59) buyuruyor. Kur'ân'ı bir ilmihâl kitabı olarak anlamak da çok yanlıştır. Yani Kur'ân-ı Kerim sadece İslâm fihkindan bahsetmez. Kur'ân, göklerin ve yerin yaratılışından, makro-mikro alemlerden, insanın yaratılışından, tabiat olaylarından, pozitif ve negatif şeylerden.. hâsılı topyekün varlıktan bahseder. İşte müminin, kâinat kitabı ile alakalı Kur'ân'da geçen bu hakikatlere karşı kulağını kapatması asla doğru değildir. Öyle zannediyorum ki Kur'ân-ı Kerim'in onda biri bunlardan bahseder. Eğer bunlara karşı ilgisiz kalırsak, Kur'ân'ın onda birine kulağımızı kapamış oluruz. Bunda Allah'ın rızası olmadığı da âşikârdır. Hatta bizim bu âyetlere karşı olan ilgisizliğimiz, Kur'ân'ın bir yanını bir çeşit inkar da sayılır. Yakın tarihe bakıldığında âyetleri bu şekilde ele alan ve yorumlayan müfessirlerin sayısının çok az olduğu görülür. Geçmiş dönemde ise bir çok müfessir, bu hususu tam olarak anlamış ve yorumlamışlardır. Maalesef Kur'ân'ı tefsir edenlerden bazıları, âyetlerin sadece dünyaya bakan yönünü yorumlamışlar, diğer bazıları da Kur'ân'daki âyetlere sadece dînî açıdan yorum getirmişlerdir. Aslında asıl olan Kur'ân âyetlerinin tekvînî âyetlerle beraber bir bütün olarak ele alınıp murâd-ı ilâhî ufuklarında pervâz etmektir.

[Kur'ân, ilâhî bir hazinedir. O, her yönüyle bir hayır deryasıdır. Şanına yaraşır bir şekilde okunduğunda, meleklerinkine denk bir makama ulaşılır.]

"Vâkıa Sûresini Her Gece Okuyan Fakirliğe Düşmez."

Allah Rasûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem), "Vâkıa sûresini her gece okuyan fakirliğe düşmez." buyuruyor. Çünkü bu sûre, tam bir teslimiyet ve tevekkülle Allah'a sığınmayı salıklamanın yanında, insana fakirliğe düşme çarelerini de fısıldar. Bu meyanda, sağlam bir tevhid anlayışı verir. Dünyada bu anlayışa uygun hareket edeni de Allah fakirlikten korur.

Kehf sûresini Cuma günleri okumakla Deccal fitnesinden korunma arasındaki münasebeti de aynı çerçevede değerlendirmek mümkündür.

KUR'ÂN

OKUNAN EV

Kur'ân, okunduğı yere huzur, mutluluk ve bereket getirir. Okuyan kimselere sevinç verir. Gam ve tasalarını dağıtır, ümitsizliklerini siler, onları canlı ve aktif bir hale getirir. Her türlü vesvesenin o insanlardan ve okunan yerlerden kaçmasını sağlar. Cinnî ve insî şeytanlara karşı onları korur. Kur'ân'ın bu yönünü Efendimiz'den, on sene O'na sadakatle hizmet eden Hz. Enes naklediyor: "Kur'ân oku-

nan evin hayrı artar. Böyle evlere melekler toplanır; şeytanlar uzaklaşır. İçinde Kur'ân okunmayan evlerin hayır ve bereketi az olur." (Dârimî, Sünen, 2/429-430.)

Ebu Hureyre Hazretleri de naklettiğimiz hadisin biraz daha anlaşılmasını sağlar: "Kur'ân okunan evin hayrı artar; böyle bir ev içinde oturanları sıkmaz. Böyle evlere melekler toplanır; şeytanlar uzaklaşır. İçinde Kur'ân okunmayan ev, oturanlara dar gelir; böyle evlerin hayır ve bereketi az olur; melekler uzaklaşır; şeytanlar üşüşür. İçinde Kur'ân okunan, anlam ve yorumuyla meşgul olunan ev, yıldızların yeryüzünü aydınlattığı gibi, sema ehli için aydınlatılır." (Heysemî, Mecmeu'z-Zevâid, 7/171.)

EFENDİMİZ

(sallallâhu aleyhi ve sellem)

KUR'ÂN'I TARİF EDİYOR

Allah Resûlü de (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadislerinde kendi dilinden Kur'ân'ı çok veciz bir şekilde tarif etmişlerdir:

Hâris el-A'ver anlatıyor: "Mescide uğradığımda gördüm ki halk, zikri terkedip malâyânî konularla meşgul oluyor. Çıkıp durumdan Hz. Ali'yi (radiyallâhu anh) haberdâr ettim. Bana:

- "Doğru mu söylüyorsun, öyle mi yapıyorlar?" dedi, Ben de:

- "Evet" deyince, O:

- "Ben, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in şöyle ferman ettiğini işitmiştim." dedi:

- "Haberiniz olsun, bir fitne ortaya çıkacak!" Ben hemen sordum:

- "Ondan kurtuluş yolu nedir Ey Allah'ın Rasulü?" Buyurdular ki:

- "Allah'ın Kitabı (na uymak)tır. (O öyle bir kitap ki) O'nda, sizden önceki (milletlerin ahvâliyle ilgili) haber, sizden sonra (kıyamete kadar) gelecek fitneler ve kıyâmet ahvâli ile ilgili haberler.. ayrıca sizin aranızda, (iman-küfür, taat-isyan, haram-helal vs. nevinden) cereyan edecek ahvâlle alâkalı da hükümler var. O, hak ile batılı ayırdeden tek ölçüdür ve O'nda her şey ciddîdir. Kim bir zalimden korkarak, ondan kopar ve onunla amel etmezse, işte o zaman Allah da onu helak eder. Kim O'nun dışında bir hidâyet ararsa Allah o kimseyi saptırır. Zira o, Allah'ın en sağlam ipi (hablu'l-metin)dir. O, hikmet edâli hatırlatan bir beyan.. ve Hakk'a ulaştıran bir yoldur. O, kendisine uyanları (değişik arzulara takılıp) kaymaktan, kendisini (kıraat eden) dilleri de iltibastan korur. Âlimler hiçbir zaman ona doymaz.. Onu çokca tekrar okuyana usanç vermez ve tadını eksiltmez. Onun insanlarda hayret uyaran yanlarının sonu gelmez. O öyle bir kitaptır ki, cinler işittikleri zaman, şöyle demekten kendilerini alamamışlardır: "Biz doğru yolu gösteren harika ve hiç duyulmadık bir Kur'ân dinledik. Biz onun (Allah kelamı olduğuna) inandık." O'nun üslûbuyla konuşan doğruyu konuşmuş olur. O'nunla amel eden mutlaka mükafat görür. Kim onunla hüküm verirse adaletle hükmeder. Kim ona çağrılırsa, doğru yola çağırılmış olur." Ey A'ver, sen de bu güzel kelimeleri iyi belle."

(Kur'ân'ın faziletine dair olan bu hadis-i şerifi, hadis imamlarından Tirmizî, Dârimî ve bir kısmı itibarıyla da Ahmed b. Hanbel nakleder. Bu hadis, Kur'ân-ı Kerim'in rûhunu, mâhiyetini, muhteva ve hususiyetlerini ve onun nasıl bir hazine ve cevherler definesi olduğunu bu ölçüde derin ve özlü ifade edebilen en câmi hadistir. Yan sayfada bu hadisin arapça metni bulunmaktadır.)

قال رسول الله ﷺ

عن الثعالب أن أبا هريرة قال قال رسول الله ﷺ في الرجل يفتخر في الدنيا ما يفتخر في الآخرة قال قلت
عليّ عليّ فقلت يا أبا هريرة أليس ترى أنّ الله لا يفتخر في الدنيا ما يفتخر في الآخرة قال قلت
فعلوها قلت نعم قال أما إنّي قد سمعت رسول الله ﷺ يقول أنّها سؤلة
منته فقلت ما أفتخر بها يا رسول الله قال كسب الله فيه نبياً ما كان قبلكم وخبر ما بعدكم
وحكم ما بينكم وهو أفضل منكم بالهوى من تركه من حبار فضة الله ومن أبتى الهدى في غيره أضد
الله وهو خير الله التين وهو الذكر والعنق وهو القرد المستقيم هو الذي لا تريخ به الأهل
وإن تلبس به الألسنة ولا يشع منه العلماء ولا يعلو على كثرة الرزق ولا تنفخ حجابه هو الذي لم
تنه العين إذ سمته حتى قالوا إنا سمعنا قرآنا عجبا يهدي إلى الرشد فأنشأ به من قال به صدق
ومن عمل به أجر ومن حكم به عدل ومن وعى الله هدى إلى صراط مستقيم خذها يا أبا هريرة

صدق رسول الله

SAHABE-İ KİRÂM'IN KUR'ÂN'A SAYGISI

ABBAD B. BİŞR (r.a.)

Bir savaş esnasında Abbad b. Bişr ile Ammar (r. anhumâ) sırayla nöbet tutmaktadır. Bir nöbet sırasında Abbad b. Bişr düşman oklarına maruz kaldığı halde namaza devam eder. Bu sırada uyumakta olan arkadaşı Ammar ancak onun yere yıkılmasıyla uyanır ve: "Niçin ilk ok atıldığında beni uyandırmadın?" der. Abbad: "Okumakta olduğum *Kehf* suresini kesmek istemedim. ALLAH'a yemin ederim ki, Rasulullah'ın bana emrettiğini kaybetmek korkum olmasaydı canımın kesilmesini onun kesilmesinden daha çok severdim." der.

HZ. ALİ (r.a.)

Hz. Ali (r.a.) ayağına saplanan bir ok için "Ben namaza durayım siz de onu çıkarın." diyor. Tabi ki namazda okuduğu Kur'ân ile Allah huzurunda olduğu muhasebesi onun başka bir şey düşünmesine fırsat vermiyordu.

SELMAN el-FÂRİSÎ (r.a.)

Medâin halkı Selmân'ın (r.a.) camide olduğunu işitince yanına akın ettiler. Gelenler kendisine değişik sualler yöneltiyorlardı. Bin dolayında bir cemaat oluşunca Selmân ayağa kalktı ve:

"Oturun, oturun", dedi.

Cemaat oturunca Yûsuf Sûresi'nin başından itibaren okumaya başladı. Bunun üzerine halk yavaş yavaş dağıldı, kalanlar yüz kişi civarındaydı. Selmân kızdı ve "Sizlere yaldızlı lâflar edeceğimi mi bekliyordunuz ki, Allah'ın kitabını okuyunca dağılıverdiniz?" dedi.

İBN MES'UD (r.a.)

İbn Mes'ûd (r.a.) diyor ki: "*İlhama mazhar kılınmak isteyen, Allah'ın: "Ey iman edenler" sözünü işittiğinde hemen kulak versin. Çünkü O, bu hitabının ardından ya bir iyiliği emreder ya da bir fenâlıktan sakındırır."*

(M. Yusuf Kandehevî'nin "Hayatu's-Sahabe" adlı eserinden alınmıştır.)

KUR'ÂN KİME CİMRİ DAVRANIR?

Kur'ân'dan uzak kalışımızın faturasını kimlere ve nasıl ödediğimiz, gün gibi aşikâr değil mi? Öyle ise, acaba daha hangi zilleti bekliyoruz ki, bizim Kur'ân'a sarılmamıza vesile olsun?

K

ur'ân, bazılarında cimri davranır; çünkü, onların hakkı yoktur cömertliğe ve semâhete. Onlar, semîh (cömert) bir gönülle Kur'ân'a yönelmiyorlar ki, Kur'ân'ın cömertlik sağanağına mazhar olsunlar. İçinde bir hazine var, diye bakmıyorlar ki, onun mücevherlerini bulsunlar. Bir şeyler bulacağına inanmayan birisi altın damar içerisinde yürüse dahi altına rastlayamaz. Fakat, hassas bir insan, bir tanecik emâre görse, ne yapar eder damara yol vurup gider ve altına ulaşır. İşte, burada da karşılıklı bir takip etme vardır. Yani, siz Kur'ân'da bir şeyler bulacağınıza inanır, onun ayetlerini hazineyi gösteren işaret taşları gibi bir bir takip ederseniz, O'da sizi yakın takibe alır, hazine dairesinin kapısını açık bırakır. Neticede, O'nun aydınlatıcı tayfları arkasın-

da, filozofların duymadığı şeyleri duyarsınız. Onun için, bazen bir ümmî, tekkedeki bir postnişin, büyük bir dâhînin duyduğunun çok üstünde duymuştur Kur'ân'ı.

KUR'ÂN, OKUMAK DEMEKTİR

Kur'ân kelimesinin de "oku!" mânâsındaki "îkra" emriyle aynı kökten olması ve "okumak" mânâsına gelmesi sebebiyle Kitabımızı her aklımıza getirmede "okumak" dersi almamızın sağlanması, Rabbimizin, ilim öğrenmede yatan ehemmiyeti bizlere hissettirmedeki bir başka rahmeti olmaktadır.

SİZİN ÇOCUĞUNUZ KAÇ HATİM DİNLEDİ?

Yusuf ÖMEROĞLU

Şuuraltı

Günümüzün en büyük buluş ve anlamları, dış dünya değil aksine insanın iç dünyası, beyin-zihin yapısı konularında yoğunlaşmaktadır. Bu bağlamda günümüzde en çok araştırılan konulardan biri; şuur ve şuur altı fonksiyonlarının nasıl geliştiği ve nelerin tesirinde kaldığıdır. Son araştırmalar insanın, beş duyusunun alabileceği uyarılar açısından zengin bir dünyada yaşadığını, dış dünyadan çok az ham bilgi aldığını ve geri kalan kısmını kendi zihninde var olan temel kalıplara göre şekillendirdiğini ortaya çıkarmıştır. Bu temel kalıplar 0-10 yaş arasında verilen eğitimle şuur altında oluşturulmaktadır. Düşünce- den davranış ve tutumlara varıncaya kadar, bütün zihnî işlemler, şuur altında oluşmaktadır. İnsanın düşünce, tercih ve tutumlarını bir yemeğe benzetirsek; yemeklerin hepsi, şuur altımızda var olan programlarda hazırlanmaktadır. Hangilerinin dışı yansıtılacağına ise, şuur ile şuur altı arasında köprü görevi gören merkezî yönetim yapısı (cüz'î irade) karar vermektedir.

Canlı bir örnek

Bir arkadaşım anlatmıştı. Kendisinin 20 aylık çocuğu var. Şimdiye kadar çocuğuna 20 hatim dinletmiş. Bir tanıdığından almış bu fikri. Tanıdığı da aynı şekilde her ay bir hatim dinletmiş çocuğuna. Şimdi 5 yaşında olan çocuğu Kur'ân'ı çok kısa bir zamanda ezberlemiş. Çünkü dinlediği Kur'ân, şuuraltında büyük yer etmiş. Dolayısıyla da onu ezberlemesi kolay olmuş.

Efendimiz de Kur'ân dinlerdi

Sahabe Efendilerimizden İbn Mes'ud (r.a.) anlatıyor: Bir gün Allah Rasûlü bana "Bana Kur'ân oku" deyince: Yâ Rasulallah, size mi okuyayım? Oysa Kur'ân bizzat size indirildi." dedim. Bunun üzerine Allah Resûlü (sallallâhu aleyhi ve sellem): "Ben Kur'ân'ı başkalarından dinlemeyi severim" buyurdu. Ben de okumaya başladım. Nisa suresinin 41. ayetine -ki şudur: "Ey Rasûlüm! Her ümmetten haklarında tanıklık edecek bir şahit (peygamber) celb ettiğimizde ve seni de bütün onlara (ümmetine) şahit olarak getirdiğimizde, bakalım onların hali nice olacak?" geldiğimde, "Şimdilik yeter" buyurdu. Efendimize baktım, gözlerinden yaşlar akıyordu."

Hazreti Ömer (r.a.) de Kur'ân'dan bir ayet işittiği vakit baygınlık geçirir ve yere düşerdi. O kadar çok ağlardı ki, gözünden akan yaşlar yüzünde iki siyah çizgi oluşturmuştu.

Siz de çocuğunuza Kur'ân dinletin! İletişim araçları öyle gelişti ki bir CD'ye iki hatim sığıyor şu anda. Kur'ân-ı Kerîm'in seslendirildiği VCD'ler o kadar çok ki etrafımızda. Yeter ki çocuğumuz için bir şeyler yapma gayreti olsun bizde. Haydi teknolojinin getirdiği güzellikleri biraz da çocuğumuzun hayrına olacak bir işte kullanalım.

O güzel çocuklarımızın hafızasında hep televizyon reklamları veya müzikler yer etmesin. Ona hem dünyasını hem de ahiretini kazandıracak çok önemli bir hakikat olan Kur'ân, yavrumuzun şuuraltına şimdiden yerleşsin.

KUR'ÂN

HAKKINDA KISA KISA

- Kur'ân-ı Kerim, **22 sene, 2 ay, 22** günde inmiştir.
- Kur'ân-ı Kerim'de bulunan, sayıları 114 olan müstakil bölümlere **sure** ismi verilir.
- Kur'ân-ı Kerim'de bulunan sureleri meydana getiren ve sayıları, 6666 olan Allah kelimelerine **ayet** denir.
- **Mushaf**, Kur'ân-ı Kerim'in sayfalarını toplayan cilde verilen ve yalnız Kur'ân'a ait olan özel isimdir.
- Bütün insanların Hakk'a irşadını esas alan Kur'ân'ın ana maksatları dörttür: **Tevhid, Nübüvvet, Âhiret, İbadet ve Adalet.**
- Kur'ân-ı Kerim, **Hz. Ebu Bekir** zamanında **Zeyd b. Sabit** tarafından Mushaf haline getirildi.
- Kur'ân-ı Kerimi, insan gücünün imkan verdiği ölçüde anlatmayı gaye edinen ve geniş şekilde açıklayan, gerektiğinde yorumlayan eserlere **tefsir** denir.
- Kur'ân-ı Kerim Peygamber Efendimiz'e (sallallâhu aleyhi ve sellem) Mekke yakınlarında **Hira mağarasında, 610** yılı Ramazan ayında nazil olmaya başladı.
- Kur'ân-ı Kerim'de birtakım ayetler vardır ki; bunlardan birini okuyan veya işiten her mükellef için secde etmek vaciptir. Bu secdeye **tilavet secdesi** denir ve Kur'ân'da **14** defa zikredilmiştir.
- Kur'ân-ı Kerim'de hakkında en çok ayet inen kavim **İsrail oğulları**'dır.

- Kur'ân-ı Kerîm'de sıralamadaki ilk sure **Fatiha suresi**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm'de sıralamadaki son sure **Nas suresi**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm'in kalbi olarak zikredilen sure **Yasin suresi**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm'deki en uzun sure **Bakara suresi**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm'deki en kısa sure **Kevser suresi**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm'de ismi açık olarak geçen tek sahabe **Hz. Zeyd (r.a.)**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm'in **Mücadele suresinin** her ayetinde "ALLAH" kelimesi vardır
- Kur'ân-ı Kerîm'de ismi açıkça zikredilmiş kadın **Hz. Meryem**'dir.
- Peygamber Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem)'in bildirdiğine göre **İhlas suresi**'ni okumak Kur'ân-ı Kerîm'in üçte birini okumaya bedeldir.
- Kur'ân-ı Kerîm'i usulüne göre okumayı belirleyen kuralların tümüne **tecvit** denir.
- Kur'ân-ı Kerîm'de **30 cüz** vardır.
- Kur'ân-ı Kerîm'deki en uzun ayet **Bakara suresi 282. ayeti**'dir.
- Kur'ân-ı Kerîm **Hz. Osman (r.a.)** zamanında çoğaltılıp dağıtıldı.
- Her Müslümanın yatarken okuması tavsiye edilen "**Muavvizeteyn**" sureleri **Felak** ve **Nas** surelerinden oluşur.
- Kur'ân'ı Kerim'in son inen ayeti Maide suresinin 3. ayetidir.

KUR'ÂN'I KENDİMİZE UYDURMAYALIM

E

bû Kinâne anlatıyor: "Ebû Mûsâ el-Eş'arî (r.a.) üç yüze yakın hâfızı bir araya toplayıp Kur'ân'ın yüceliğinden bahsederek şunları söyledi: Bu Kur'ân sizler için hem sevap hem vebâl kaynağıdır. Kur'ân'a uyunuz, onu kendinize uydurmayınız. Kur'ân'a ittibâ edeni Kur'ân cennet bahçelerine indirir. Kur'ân'ı kendisine uydurana da Kur'ân tepesi üstü cehenne-
me atar." (Ebû Nuaym, el-Hilye, 1/257.)

Ebû'l- Esved ed-Düelî babasının şöyle dediğini naklediyor: "Bir gün Ebû Mûsâ el-Eş'arî (r.a.) ilgililere, "Bugün yanıma kariler (Kur'ân'ın lâfzına ve mânâsına âşinâ olanların) dışında kimseyi sokmayın." diye emir verdi. Üç yüz dolayında kari huzuruna çıktık. Bize vaaz edip şunları söyledi: Sizler memleketin karilerisiniz. Uzun emeller peşine düşmeyin. Yoksa Hıristiyan ve Yahudilerin gönülleri katılaştığı gibi sizin de kalbleriniz katılaşıp.

"Kur'ân'ı
kendisine
uydurana da
Kur'ân,
tepesi üstü
cehenneme
atar."

Abdullah b. Mes'ûd (r.a.) diyor ki: "Kur'ân'ı ezberlemiş kimse, insanlar uykuda iken gece kalkıp ibâdet etmesiyle, halk yemek yerken oruç tutmasıyla, başkaları gülüp eğlenirken kederlenmesiyle, insanlar gülerken ağlamasıyla, halk birbirleriyle kaynaşırken susmasıyla, insanlar kibirlenirken alçakgönüllülüğüyle tanınmalıdır. Kur'ân'ı ezberlemiş kimsenin ağlaması, üzgün durması, düşünceli, vakarlı, bilgili ve suskun olması gerekir. Kur'ân okuyucusu, katı yürekli, gafil, çığırktan, hemen öfkelenen biri olmamalıdır." (Ebû Nuaym, el-Hilye, 1/130.)

Enes (r.a.), üvey babası Ebû Talhâ'nın (r.a.) şöyle dediğini naklediyor: "Bir gün mescide gittiğimde Peygamberimiz'in ayakta Suffe ehline Kur'ân okuttuğunu ve açlıktan karnına taş bağladığını gördüm." (Ebû Nuaym, el-Hilye, 1/342.)

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ
نَسْتَعِينُ اهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ
صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ

الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ

BİR AYETTE 120 EDEBÎ SANAT

İmam Suyuti, şu ayette 120 edebî sanatın olduğunu söyler:

“Allah, inananların dostudur, onları karanlıklardan aydınlığa çıkarır. İnkâr edenlere gelince, onların dostları da tâğuttur, onları aydınlıktan alıp karanlığa götürür. İşte bunlar cehennemliklerdir. Onlar orada devamlı kalırlar.”

Suyuti, daha sonra bu 120 sanatı teker teker zikretmiş ve bunları bir risalede toplamıştır ki, Yard. Doç. Dr. Cüneyt Eren, bu risaleyi tercüme etmiş ve bu risale, Yeni Ümit dergisinin 54. Kur’ân özel sayısında neşredilmiştir. Biz buraya makalenin sonuç cümlesini almak istiyoruz:

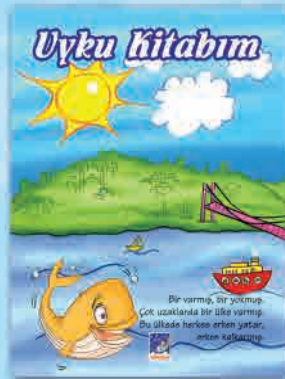
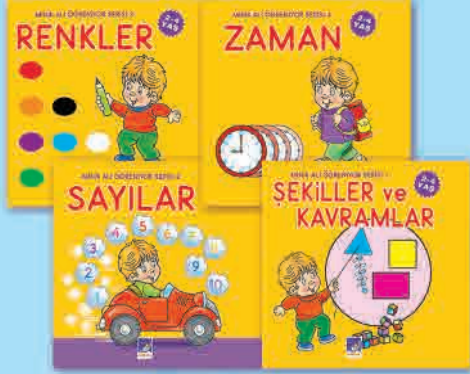
“Kur’ân-ı Kerim, bütün insanları bir araya gelseler, tek âyetini bile taklit edemeyecekleri seviyede bir belâğat mucizesidir. Kısa bir âyetinde 120 sanatla birlikte, fıkıh usulü, fıkıh, usulü’-d-din ve tasavvuf adına çok sayıda kaideyi barındıran bir kitabın asla beşer ürünü olamayacağı bir yana, bütün Arapça bilen insanlar, edipler bile O’nun tek satırlık en kısa bir âyetinin benzerini meydana getiremezken, O’nun bir başka dile aynen tercümesinin ve bu tercümenin Kur’ân yerine geçmesinin mümkün olmayacağını söylemek bile, fazladan bir söz olur. Kısaca Kur’ân, ruhu olan mânâsı ve bedeni olan lâfzıyla Kur’ân’dır, baştan sona mucize Allah Kelâmı’dır.”

(Bkz.: Yeni Ümit dergisi, sayı: 54)

Kur’ân, ruhu
olan mânâsı
ve bedeni
olan lafzıyla
Kur’ân’dır.
Baştan sona
mucizedir.

*İşte, minik kalplerin
renkli ve eğlenceli dünyası...*

**ÇOK
YAKINDA**

Tel: 0216 318 60 11

www.kaydirakyayinlari.com

من بيت العبيد الذين لا تطعم من عقلت
مُرَّة قُرْطًا: وَقَالَ لِي: مَنْ تَكُونُ فَمَنْ
اللَّطَاءِ مَنِينًا رَاحًا طَبِيبًا مَسْرًا قُفَا
ثَوِي: الْمُحَوِّدِ بِيْرِ الشَّرِّ وَسَا
الْمَلَأَ أَيْ لَا تَضِيعُ لِحْمًا حَجًّا

ازین بیت عیب و آفتاب و لا تطعم من عقلت
ازین بیت عیب و آفتاب و لا تطعم من عقلت

مُرَّة قُرْطًا: وَقَالَ لِي: مَنْ تَكُونُ فَمَنْ
مُرَّة قُرْطًا: وَقَالَ لِي: مَنْ تَكُونُ فَمَنْ

اللَّطَاءِ مَنِينًا رَاحًا طَبِيبًا مَسْرًا قُفَا
اللَّطَاءِ مَنِينًا رَاحًا طَبِيبًا مَسْرًا قُفَا

ثَوِي: الْمُحَوِّدِ بِيْرِ الشَّرِّ وَسَا
ثَوِي: الْمُحَوِّدِ بِيْرِ الشَّرِّ وَسَا

الْمَلَأَ أَيْ لَا تَضِيعُ لِحْمًا حَجًّا
الْمَلَأَ أَيْ لَا تَضِيعُ لِحْمًا حَجًّا

GAFLETLE OKUNAN KUR'ÂN

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) buyurur ki: "Kalpleriniz, Kur'ân'ı dikkatli şekilde dinlediğiniz sürece onu okuyunuz. Kalben ondan ayrılınca, okumayı bırakınız." (Buhârî, fedâilü'l-Kur'ân 37)

İbn Mesud (r.a.): "Hafızlara yakışan, insanlar uykuya daldıkları zaman gecesini, lafa daldıkları zaman gündüzünü bilmeli (Bu sırada Kur'ân okumalı). İnsanlar neşelendikleri zaman, Kur'ân'ın hüznün ayetlerini, güldükleri zaman ağılatıcı ayetlerini, lafa daldıkları zaman, sükut ve tefekkürü emreden ayetlerini, kibirlenip kendilerini beğendikleri zaman, tevazuu emreden ayetlerini hatırlamalıdır. Yine hafızlara yakışan vakur ve halim olmaktır. Kötü huylu, kavgacı, bağırıp çağırıcı ve hiddet sahibi olmamalıdır.

Enes İbn Malik (r.a.): "Çok Kur'ân okuyucuları vardır ki Kur'ân onlara lanet eder."

Hasan-ı Basri (r.a.): "Siz Kur'ân'ı merhale, geceyi de binek kabul ettiniz. Geceye biner, onunla Kur'ân merhalelerini aşarsınız. Halbuki sizden evvelkiler Kur'ân'ı Allah'ın emri telakki eder, gece üzerinde düşünür, gündüz tatbikatına girişirlerdi.

Meysere (r.a.): "Asıl garip, zalimin ezberinde bulunan Kur'ân'dır." demiştir.

"HÜZÜN KUYUSU NEDİR?"

Ebû Huzeyfe (r.a.) Hz. Peygamber'in (sallallâhu aleyhi ve sellem) şöyle buyurduğunu nakleder. "Hüzün kuyusundan Allah'a sığının". Sahabiler, "Ya Resulallah! Hüzün kuyusu nedir ki?" diye sordular. Efendimiz de "Cehennemde bir vadidir ki, cehennem günde dört yüz defa ondan Allah'a sığınır." buyurdu. "Oraya kim girecek?" dediler. "O, amelleriyle gösteriş yapan Kur'ân okuyucuları için hazırlanmıştır. Allah katında Kur'ân okuyucuların en sevimsizi, zalim yöneticileri ziyaret eden (onlarla içli dışlı olan) Kur'ân okuyucularıdır." cevabını verdi.

(İbn Mâce, Mukaddime, 23)

"Kur'ân okuyunuz.

Kalben ondan ayrılınca okumayı bırakınız."

(Hadisi Şerif)

HZ. ÖMER'İN KUR'ÂN OKUYANLARA ÖĞÜDÜ

Kinâne el-Adevî anlatıyor: "Ömer b. Hat-tâb (r.a.) ordu komutanlarına, "Kur'ân'ı ezberlemiş insanları tespit edip bana gönderin, onları maaş alanlar arasına katıp etrafa göndereyim, insanlara Kur'ân'ı öğretsinler." diye yazmıştı. Ebû Mûsâ el-Eş'arî (r.a.), Ömer'e şu cevabı yazdı: "İdarem altında olan yerlerde Kur'ân'ı ezberleyen erkekler üç yüz küsur kişiye ulaştı. "Ömer (r.a.) "kurrâ"lara (O devirlerde "kurrâ" tâbiri Kur'ân'ın lâfzına ve mânâsına âşinâ olan bilgiler anlamında kullanılırdı.) hitaben şu mektubu yazdı:
"Rahmân ve Rahîm olan Allah'ın adıyla. Allah'ın

kulu Ömer'den Abdullah b. Kays ile yanında bulunan Kur'ân hâmillerine. Selâm size. Bu Kur'ân, sizler için sevap, şeref ve bir hazinedir. Ona uyunuz, onu kendinize uydurmayınız.* Kim Kur'ân'ı kendisine uydurursa Kur'ân o kimseyi tepeüstü düşürür, tâ cehenneme atıverir. Her kim de Kur'ân'a tâbi olursa Kur'ân onu Firdevs cennetlerine ulaştırır. Gücünüz yeterse Kur'ân'ın sizlere şefaathçi olmasını, hasminiz olmamasını te'mine çalışınız. Zira Kur'ân'ın şefaath ettiği kimse cennete, davacı olduğu şahıs da ateşe girer.
Biliniz ki bu Kur'ân hidâyet gözeleri, ilim tomurcuklarıdır. Rahmân katından gelen kitabların en

tazesidir. Allah, kör gözleri, sağır kulakları, perdeli gönülleri onunla açmaktadır.

Biliniz ki bir kul gece kalkarak ağzını misvaklayıp abdest alsa, sonra tekbîr alıp namaza dursa ve Kur'ân okumaya başlasa Allah ağzını bu kimsenin ağzı üzerine koyar ve, "Oku, oku! Şu tertemiz ve güzel kokan ağzınla oku, sana kutlu olsun." der. Dikkat ediniz, namaza durarak Kur'ân okumak kapalı bir hazine ve ortaya konmuş bir hayır (sofrası)dır. Binâenaleyh elinizden geldiğince Kur'ân'ı sık sık namazda okumaya çalışınız. Namaz karanlığı gideren bir aydınlık, zekât yol gösteren bir kılavuz, sabır ferahlatıcı bir ışık, oruç kalkan, Kur'ân da ya aleyhinde ya da lehinde bir hüccettir (delildir).

Kur'ân'a hürmet gösteriniz, saygısızlık etmeyiniz. Allah Kur'ân'a ihtiramda bulunanı şereflendirir, saygısızlık yapanı da zelil kılar.

Biliniz ki kim Kur'ân'ı okuyup ezberler, onunla amel eder, muhtevasına tâbi olursa Allah katında duâlarından birinin kabul edileceği kesinleşir. İstediği takdirde Allah, duâsının gereğini hemen bu dünyada verir, istemezse âhireti için saklanmış olur. Şunu da biliniz ki iman edenler ve yalnız Rablerine güvenenler için Allah katında bulunan mükâfatlar daha iyi ve daha sürekli." (İbn Zenceveyh, el-Kenz: 1/217.)

* Ebû Mûsa el-Eş'arî de aynı sözü söylemiştir. Bkz.: s. 32

SADECE KUR'ÂN'LA KONUŞAN KADIN

Ali ÜNAL

ebe-i Tâbiîn neslinden Abdullah ibn Mübarek hazretleri anlatıyor: Hacca gidiyordum. Irak-Suriye topraklarından geçerken yalnız bir kadına rastladım. Selâm verdim; selâmımı "Söz olarak Rahîm bir Rabden selâm sözüdür onların duyacağı" (Yâ-Sîn: 58) âyetiyle aldı. "Buralarda ne yapıyorsun?" diye sordum. "Allah kimi yoldan çıkarmışsa, ona yol bulduracak yoktur" (A'râf: 186) âyetini okudu. Anladım ki, yolunu kaybetmiş. Nereye gittiğine dair soruma "Bir gece kulunu Mescid-i Haram'dan alıp Mescid-i Aksâ'ya götürün Allah'ı tesbih ederim" (İsrâ: 1) âyetiyle karşılık verdi. Anladım ki, geçtiğimiz hacc mevsiminde haccını tamamlamış, Kudüs'e gidiyor.

"Ne zamandan beri böyle yolunu kaybettin?" dedim. "Tam üç gece (yani üç gündür)" (Meryem: 10) dedi. Yiyecek verme teklifinde bulundum. "Sonra orucunuzu gün batınca ya kadar tamamlayın" (Bakara: 187) âyetini okudu. "İyi de Ramazan'da değiliz" dedim. "Kim Allah için nafile bir hayır yaparsa, Allah her hayrın karşılığını verendir, her şeyi hakkıyla bilendir" (Bakara: 158) âyetiyle cevap verdi. "Yolculukta oruç açılabilir" dedim. "Ama orucu tutarsanız, bu hakkınızda daha hayırlıdır" (Bakara: 184) âyetini okudu.

Niye benim gibi konuşmadığını sordum.

"Ağzından tek bir söz bile çıkmasın ki, yanında onu gözleyen ve o sözü kaydetmeye hazır bir gözcü bulunmamış olsun" (Kâf: 18) dedi. "Kimlerdensin?" diye sordum. "Bu konuda bilgin yok (ailemi söylesem de tanımazsın). Sonra göz de, kalb de (görmeden, kesin bilgiye dayalı olmadan verdiğin her hükümden) sorumludur" (İsrâ: 36) âyetiyle cevap verdi. "Hata ettim, hakkını helâl et!" dedim. "Bugün size kınama yok. Allah, sizi bağışlasın" (Yusuf: 92) dedi. Deveme bindirip kafilesine ulaştırma teklifinde bulundum. "Hayır adına ne işlerseniz Allah onu bilir" (Bakara: 215) âyetiyle mukabele etti. Devemi yanına getirdim. Binecekken, "Mü'min erkeklere söyle, bakışlarını sakınsınlar" (Nûr: 30) âyetini okudu. Gözlerimi çevirdim; binecekken deve ürküp kaçtı, bu arada elbisesi az yırtıldı. "Başınıza musibet olarak ne gelirse, bu bizzat işleyip, onu hak etmeniz sebebiyledir" (Şûrâ: 30) âyetini mırıldandı. "Sabret, deveyi bağlayayım!" dedim. "Bu hususta Süleyman'ı anlayışlı ve daha isabetli davranır kıldık" (Enbiyâ: 79) âyetini okuyarak, devemi yönlendirme konusunda benim daha başarılı olduğumu kastedti. Deveye bindi ve "Bunu bize baş eğdiren Allah'ı tesbih ederim; yoksa bunu biz başaramazdık. Ve sonunda şüphesiz Rabbimize

döneceğiz!” (Zuhruf: 13-14) âyetlerini okudu. “Haydi!” diye deveyi hızlandırdım. “Yürüyüşünde (ve davranışlarında) vakur ol ve sesini yükseltme. Seslerin en çirkini, (bağırın) eşeğin sesidir!” (Lokman: 19) mukabelesinde bulundu. Yürürken şiir okumaya başladım. “Kur’ân’dan kolayınıza geleni okuyun!” (Müzzemmil: 20) dedi. “Şiir okumak haram değil ki!” dedim. “Bu hususu ancak gerçek idrak ve basiret sahipleri düşünüp anlar!” (Bakara: 269) cevabını verdi.

Bir süre gittik; sonra evli olup olmadığını sordum. “Ey iman edenler! Cevabı verildiğinde sizi üzcek meselelerden sormayın!” (Mâide: 101) âyetini okudu. Derken kafilesine ulaştık ve “Kafile içinde kimsen var mı?” dedim. “Mal ve evlât dünya hayatının süsüdür!” (Kehf: 46) dedi. Anladım ki, evlâdı var. İsimlerini sordum. “Allah İbrahim’i dost edindi; Allah Musa ile konuştu; Ey Yahya, Kitab’ı

kuvvetle tutun!” (Nisâ: 125, 164; Meryem: 12) âyetlerini okudu. “Ey İbrahim, ey Musa, ey İsa!” diye kafileye seslendim. Nur yüzlü üç genç “Buyur!” diye çıkageldi. Onlara para verip, “Bununla içinizden birini şehre yollayın! Yemeklerin helâl ve temiz olanına baksın ve size bir yiyecek getirsin. “Dikkatli davransın!” (Kehf: 19) dedi. Yiyecek gelince bana, “Geçmiş günlerinizde yaptıklarınızın karşılığında şimdi afiyetle yiyip için!” (Hâqqa: 24) dedi. Çocuklara, “Annenizin bu durumunu bana söylemezseniz bu yemekten yemem!” dedim. “Annemiz” dediler, “Ağzından Cenab-ı Allah’ın gazabını çekecek yanlış bir söz çıkar korkusuyla 40 yıldır böyle sadece Kur’ân’la konuşur.”

İbn Mübarek, bu hadiseyi Kur’ân’da her şeyin bulunduğu delil olarak anlatırdı.

el-Kinnevcî, Ebcedü'l-ulûm 2/191-193

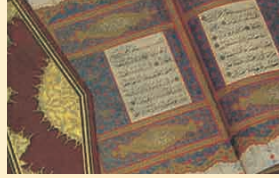

UNUTULUP GİTMİYEN TEK KİTAP

Hiçbir yazar, eserinde, kendisinin ve eserinin korunacağını ve bahsettiği hakikatlerin bir gün bütün âlemin ufuklarında şebâl açacağını kesin bir dille ifade edemez. Rahat döşeklerde, konforlu arabalarda ve her türlü imkân içinde hayat sürerken bile, bütün tehlikelerden masûn ve mahfûz (korunmuş) kalıp, vazifemizi itmâm edeceğimizi söyleyebilir miyiz? Evet, biz nasıl hayatımızı garanti edemezsek, eserimizin hayatiyetini de aynı şekilde garanti edemeyiz.

Çok makaleler, kitaplar, şarkılar bir ara liste başı olur, sonra da söner ve unutulur gider; yerlerine yenileri gelir, onlar da eskir ve bu hep böyle sürer gider. Halbuki, bizzat Kur'ân'da "Allah seni insanlardan koruyacaktır" (Mâide, 5/67) ve "Kur'ân'ı Biz indirdik ve onun koruyucuları da Biz'iz" (Hicr, 15/9) denilerek, Peygamberimizin de, Kur'ân'ın da her türlü tehlike, yıpranma, sû-i kasd ve akla gelebilecek maddî-manevî taarruz ve tuzaklardan masûn ve mahfûz olduğu açıkça ilân edilmekte ve bu ilân geçerliliğini hâlâ muhafaza etmektedir, Kıyamet'e kadar da edecektir.

"Kur'ân-ı
hüzünle oku.
Çünkü o
hüzünle inmiştir."

KUR'ÂN SEVABI

Ramazan-ı Şerifte sevab-ı a'mâl, bire bindir. Kur'ân-ı Hakîmin, nass-ı hadisle, her bir harfinin on sevabı var; on hasene sayılır, on meyve-i Cennet getirir. Ramazan-ı Şerifte her bir harfin on değil, bin; ve Âyetü'l-Kürsî gibi âyetlerin her bir harfi binler; ve Ramazan-ı Şerifin Cu-malarında daha ziyadedir. Ve Leyle-i Kadirde otuz bin hasene sayılır. Evet, her bir harfi otuz bin bâki meyveler veren Kur'ân-ı Hakîm, öyle bir nuranî şecere-i tûbâ hükmüne geçiyor ki, milyonlarla o bâki meyveleri Ramazan-ı Şerifte mü'minlere kazandırır. İşte, gel, bu kudsî, ebedî, kârlı ticarete bak, seyret ve düşün ki, bu hurufâtın kıymetini takdir etmeyenler ne derece hadsiz bir hasârette olduğunu anla.

BİR Hattatın EVİNDE

Ahmet ÖZDEMİR

Şark odalarını andırır bir şekilde düzenlenmiş genişçe salon. Ortada Anadolu motifleriyle bezeli bir kilim ve duvarlarda yer yer, kendisine ait olduğunu düşündüğüm hat yazıları, ebrular. Kenara dizili sandalyeler ve ortada duran masa, Osmanlı konaklarından çıkıp gelmiş gibi.

Bir müddet, karşılaştıkları manzarayla hemhal olma derdindeki gözlerimizin kendisini fark etmesini bekliyor. Sonra buyur ediyor; oturuyoruz.

- Güzel bir eviniz varmış, diyorum. Tablolar size ait, değil mi?

- Bir kısmı fakire ait; bazıları da talebelerin. Üst katı dersane gibi kullanıyoruz. Meraklılara elimizden geldiğince bir şeyler öğretmeye çalışıyoruz hafta dair.

Bir an, "Üstad!" demek istiyorum; "Nereden çıktı bu hattatlık, konser salonunda sergi de açmışsın; şimdi kalkıp hat yazıyorsun; öğrenci yetiştiriyorsun?"

İçimden geçenleri okumuş gibi gülümsüyör. "Gazetelerde yazdığı gibi, sıra dışı bir imamla karşı karşıyayız diye düşünüyorsunuz değil mi?"

Ben de gülümsüyörüm, "Evet"

- İşin başından başlayalım isterseniz diyor. Sizinle tanışmamız aslında yayın evinize bir elifba yazılması vesilesiyle oldu. Önce ben size sordum. Niçin bana elifba yazdırmak istediniz? Artık günümüz teknolojisinde, bilgisayar hattı var. Hiç masrafsız bir elifba bastırabilirdiniz.

Yanımda bulunan editör arkadaşım cevap veriyor bu soruya:

- Bir hattatın elinden çıkmasını istedik elifbanın. Bilgisayar hattında, nasıl söyleyeyim, ruh eksik sanki.

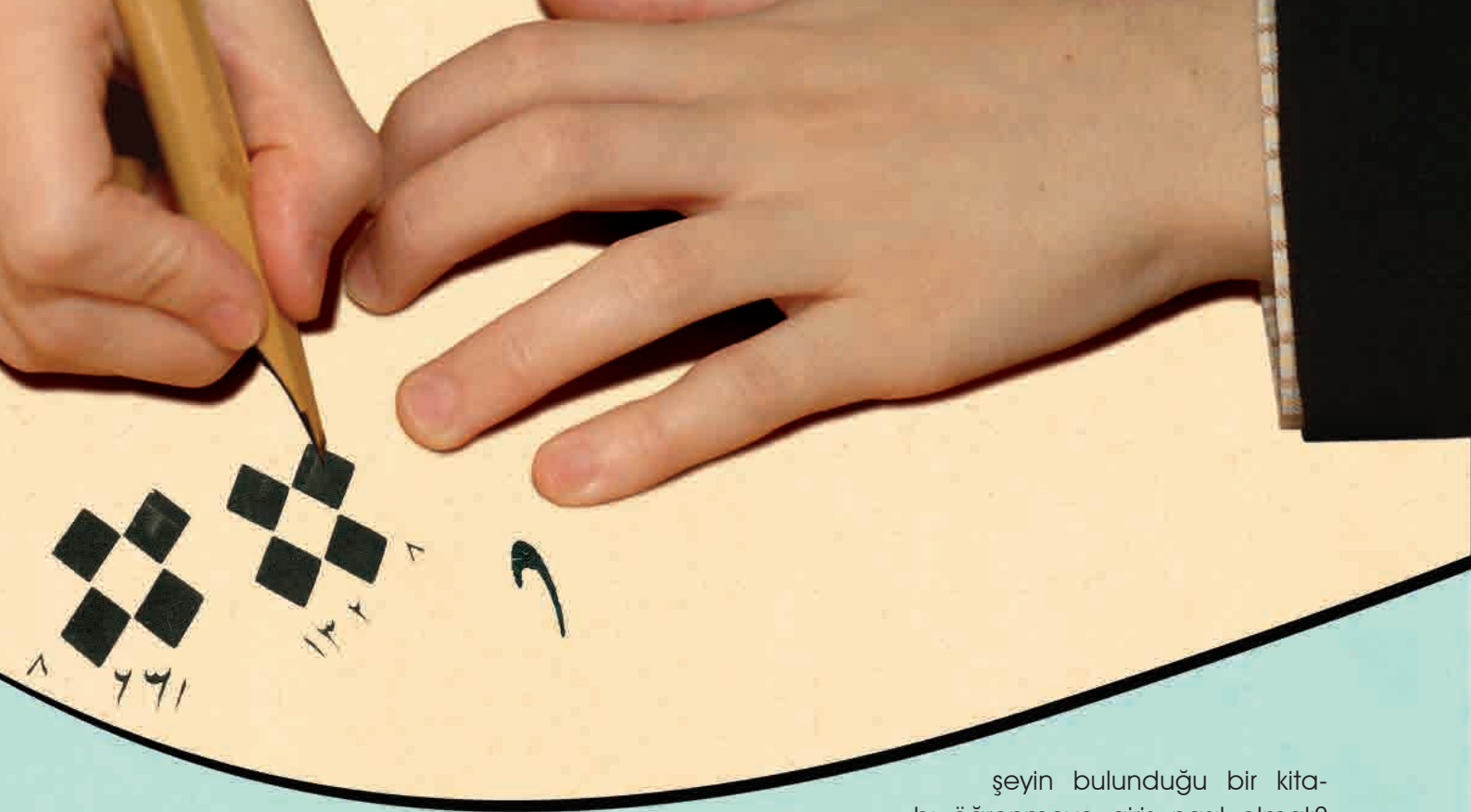
- Evet diyor, anahtar kelime bu, ruh eksik. Hat yazısı, Kur'ân medeniyetinin önemli unsurlarından biridir. Sizin de ifade etmeye çalıştığınız ruhu yüzyıllar içinde kazanmıştır.

- Kur'ân medeniyeti... Biraz açsanız.

- Kur'ân bir medeniyet kurmuştur; okunuşundan yazılışına, süslemelerinden cildine, rahlesinden mahfazasına kadar bir Kur'ân medeniyeti söz konusudur. Taşa toprağa Kur'ân-ı işlemiştir ecdad. Kur'ân'ın etrafında pek çok sanat şekillenmiştir. Tezhib, ebru hep bu iklimde yeşeren sanatlardır. Konumuz olan elifbaya gelecek olursak, sizin bu elifbanın bilgisayardan değil de bir hattatın kaleminden çıkmasını arzu etmeniz, bu medeniyetin farkında olduğunuzdan ve bir yayınevi olarak, Ona duyduğunuz saygıdandır.

Bu arada çaylar geliyor. Bizim, "lütfen hocam!", ısrarlarımıza rağmen, şekeri kendi dağıtıyor. Karşımızdaki koltuğa oturup çayından bir yudum aldıktan sonra, gözünü duvardaki hat tablolarından birine dikerek, başlıyor anlatmaya:

- Ülkemizde özellikle yaz tatilinin başlamasıyla, camilerimizin bahçeleri rengârenk gül bahçelerine döner. Yüzlerinde melek misal gülümsemeleri, ellerinde elifbalarıyla mini mini yavrularımız, yüreklerimize gelecek adına ümit tohumları serper. Peki nedir bu yavrularımızı camilere çeken? Sekiz ay boyunca, yağmur-çamur, kar-kış deme-

den okula gitmele-
rine rağmen; tatillerinin üçte birini de, bu şekilde değerlendirmeye sevk eden? Yüce kitabımızda, "Bu Kur'ân pek mühim bir mesajdır." (Sâd Sûresi 67) buyruluyor. Hz. Osman (r.a.) ise, Efendiler Efendisinin (sallallâhu aleyhi ve sellem) "Sizin en hayırlınız, Kur'ân-ı Kerim-i öğrenen ve öğretendir." dediğini naklediyor. Acaba, Yüce kitabımızda, Hadis-i şeriflerde ve İslam büyüklerinin ifadelerinde ehemmiyeti vurgulanan Kur'ân-ı Kerim öğrenme ve öğretme, usulüne uygun araç ve metotlarla yapılıyor mu? Yüzlerindeki mutluluk ifadeleriyle cami bahçelerini dolduran yavrularımıza Kur'ân-ı Kerim öğretme adına sunulan materyallerde, onların yaş ve ilgi seviyeleri dikkate alınıyor mu? Bunlara olumlu cevap verebilmek hepimizin dileği; fakat maalesef; cami bahçesinde cepten çıkarılan, üçüncü hamur kâğıda basılmış rulo halindeki elifbalar, bunlarla yapılacak eğitimin de ne derece sağlıklı olacağına dair ciddi soru işaretleri bırakıyor. İlim tahsil edilen yerlerin kapılarını bilerek ve isteyerek küçük yapan, girenlerin daha girişte eğilmelerini sağlayan bir medeniyetin günümüzdeki temsilcileriyiz. Peki bütün ilimlerin kapısı olan, içinde yaş kuru her

şeyin bulunduğu bir kitabı öğrenmeye giriş nasıl olmalı?

Kur'ân-ı Kerim'in okunuşu da bir ilimdir; Kur'ân medeniyetinde "Kıraat ilmi" önemli yer tutar. O, rast gele okunamaz. Telaffuzu kendine özgü olan harfleri vardır; Bu harfler, farklı bir dildeki, söylenişi benzer harflerle ifade edilemez. Her ilmin olduğu gibi bu ilmin de belirli kuralları vardır.

Sözlerinin bu kısmında sanki bizi yeniden hatırlamış gibi, gülümseyerek bakışlarını üstümüze yöneltiyor. "Bakın!" diyor; bir hak dostu, Kur'ân sevdalısı ne diyor:

Kur'ân, öyle ışık kaynağı bir kitap'tır ki; gönül verip arkasına düşenlerin ruhlarında hürriyet düşüncesi, adalet anlayışı, kardeşlik ruhu ve başkaları için yaşama arzusunu tutuşturarak, etten-kemikten varlıklara melekleşme âdâbını öğretip, onlara, iki cihan mutluluğuna giden yolları gösterir ve bu yolda kapıları ardına kadar açar...

Kur'ân medeniyetinin günümüzdeki mütevazı seslendiricilerinden olan ve maalesef bozulan sıradan dolayı, sıra dışı kabul edilen bu hattat imamdan müsaade isterken, bir hat ve ebru sergisini andıran salon duvarlarındaki tablolar da bize, sanki "Biz sizin ikliminizde yetişen çiçekleriz. Ne var ki, rengimizden, kokumuzdan uzak kaldınız" der gibi gülümsüyorlar.

KUR'ÂN

SIRLARINI KİME AÇAR?

Kur'ân, kendisine samimi âşık olmayanlara bir şey vermez. Sen bütün gön- lünle, hissinle Kur'ân'ın mecnûnu olur, ona yönelirsen o da sana teveccüh edecektir. Aksi halde sen Kur'ân-ı Kerîm'in ucundan ucundan tuttuğun müddetçe Kur'ân sana sırlarını açmayacaktır. Zira bu kelâm-ı îlâhî, kendisine bütün benliğiyle teveccüh eden âşık gönüllere nûr ve feyiz aksettirir. Sen onu okumaz, mânâsını tedebbür etmezsen onun fey- zinden mahrum kalırsın. Bu hakikati Allah Rasûlü'nün şu beyânlarında apaçık görmekteyiz: "Kur'ân-ı Kerîm'i maharetle okuyan bir insan, Kirâmen Kâtibîn melekleri seviyesinde olur. Onu o seviyede becere- meyen fakat hâlis bir niyet ile okumaya çalışan, okurken de kem kûm edip dili dolaşan ve Kur'ân'ı okumak ona zor geldiği halde okuyan insa- na da iki sevap vardır." Bu sevaplardan birincisi Kur'ân-ı Kerîm'i okuma mükâfâtı, ikincisi de bu işi zorlukla yerine getirme mükâfâtıdır.

Kur'ân bir hazine-i îlâhiye'dir. O, serâpâ hayırdır. Onu maharetle, şanına yaraşır bir şekilde okuduğun zaman meleklerin seviyesine yükselirsin. İşin mübtedisi bulunduğun ve güzel okuyamadığın takdirde de yine mahrum kalmaz, iki sevap alırsın.

Buhaî ve Müslim'deki bir hadîs-i şerifiyle Allah Rasûlü şöyle bir muvâzene yapıyor: "Kur'ân okuyan mü'minin misali turunçgillerden portakala benzer, tadı da güzeldir kokusu da güzeldir. Kur'ân okumayan mü'minin misali de hurma gibidir. Kokusu yoktur fakat tadı lezzetlidir. Kur'ân okuyan münâfiğin misali, kokusu güzel fakat tadı acı olan fesleğen gibidir. Kur'ân okumayan münâfiğin misali ise kokusu bulunmayan tadı da acı olan Ebû Cehil karpuzu gibidir."

Allah Rasûlü, Kur'ân okuyan mü'mini turunca benzetiyor. Mü'min Kur'ân okuyacak, zira Kur'ân okumadığı takdirde bilemediği hayat, düzen ve sis- temleri onu inhiraf ettirir. Kur'ân'dan uzak kaldığı müddet ve zaman içinde bilmeyerek Allah'tan uzaklaşmış olabilir. Çünkü, Kur'ân onu idare edici bir kitaptır. Allah Rasûlü bir temsil içerisinde bize bunu anlatıyor.

"Kokusu da hoştur, tadı da hoştur." İlk defa o iyi bir şey tatmış ve sinesine iyi bir şey indirmiştir. Ve güzel haliyle onu okuduğundan ötürü etrafa da bir koku sinmiştir. Etraf da bu kokunun tesirinde kalır.

“BAKMANI DEĞİL OKUMANI İSTİYORUM”

Muhammed İkbâl der ki, "Gençlik yıllarımda, her sabah namazından sonra iki saat Kur'ân okuyordum. Babam yaptığım işi görmesine rağmen her sabah gelip soruyor, "Oğlum, ne yapıyorsun?" diyor, ben de elimdeki Mushaf-ı Şerif'i gösterip "Kur'ân okuyorum." cevabını veriyordum. Tam iki sene belki onlarca defa, elimde Mushaf'ı görmesine rağmen ne yaptığımı sordu. Birgün âdeti üzere tekrar sorunca, "Babacığım, biliyorsun ki Kur'ân okuyorum ama yine de ne yaptığımı soruyorsun. Bir şey mi demek istiyorsun?" dedim. Babam şöyle cevap verdi: "Evladım, evet biliyorum ki elinde Kitap var. Ama ben ona bakmanı değil, onu okumanı istiyorum. Muhammedim! Kur'ân'ı sana sesleniyor gibi okur ve her ayetten alacağın şeyleri alırsan o zaman gerçekten okumuş olur ve istifade edersin."

Maalesef, günümüzde de mânâ ve muhtevaya dikkat edilmiyor. Kur'ân düşünülüyor. Okuyanlar, sadece lafız olarak okuyorlar. Mutlaka onun da bir sevabı vardır. Kur'ân okuyan biri, onun kelimeleri ve harfleri adedince sevap kazanabilir. Hatta bazılarına göre nafîle namaz kılmaktansa Kur'ân okumak daha evlâdır. Fakat, esas olan onu hem okumak ve hem de anlamaya çalışmaktır. İmkânı varsa hafız olanlar, her gün sabah kalkınca bir cüz' Kur'ân okumalı ve o günkü namazlarını o cüz'le kılmalı. Böylece iki cüz okumuş olmalı. Çok meşguliyeti yoksa daha çok da okuyabilirler. Evet, insan her gün Kur'ân'ı Kerim için belli bir süre ayırmalı, onu okumaya ve anlamaya gayret göstermeli. Efendimiz, ümmetine âit negatif görüntülerden birini dile getirirken, "Onlar bir vadide, Kur'ân ayrı bir vadidedir." buyurmuştur.

Maalesef, en az beş asırdır Müslümanlar olarak böyle bir mahrumiyetin cenderesi içinde bulunuyoruz. Her Müslümanın vazifelerinden biri de Kur'ân'ın bu gurbetine son vermektir.

Bunları ifade etmek."Bu ölçüler içinde Kur'ân'ı okumuyor veya okuyamıyorsanız onu okumayın!" demek değildir. Fakat şu da unutulmaması gereken bir hakikat ki ruhumuzda inkılâplar meydana getirmeyen Kur'ân'ın ferdf ve içtimaî hayatımızda müessir olacağı düşünülemez. Biz Kur'ânla değişebilmeli, O'nun ufkuna yönelebilmeli, O'nu kendi derinlikleriyle duymalıyız ki O da esrarını sinelerimize boşaltsın.

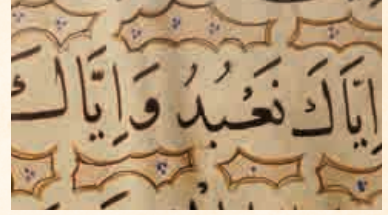
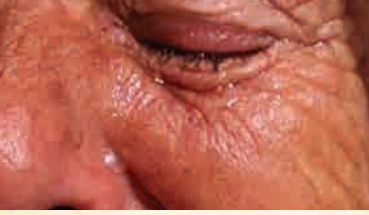
Keşke çeşitli vesilelerle bir araya gelindiğinde çok değil bir on dakika bu işe ayrılrsa; ağız düzgün bir kişi talimde bulunsa; bilenler bilmeyenlere talim etse; birebir mukabele şeklinde Kur'ân okunsa. Keşke!

Efendimiz,
"Onlar bir vadi-
de, Kurân ayrı
bir vadidedir."
buyurarak
Kurân'ın
gurbetini ifade
etmiştir.

Tel: 0216 522 09 99

www.nilproduction.com

KUR'ÂN'IN GURBETİ

P

eygamber Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadisi şeriflerinde altı garipten bahsetmiş, "Mescid, namaz kılmayanlar arasında; Kur'ânı Kerim, fâsıkın kalbinde; yine Kur'ân, onu okumayan birinin evinde; Müslüman, sâliha bir kadın zâlim, kötü huylu bir adamın nikahı altında; Müslüman sâlih bir erkek serkeş, arsız bir kadının yanında ve âlim, onu dinlemeyen ve ilminden istifade etmeyen bir topluluk arasında gariptir." buyurmuşlardır.

Bugün Kur'ân bir gurbet hayatı yaşamaktadır. Kur'ân'a sahip çıkmak demek, onu kadifelere sarıp cinlere, şeytanlara mani olsun diye yataklarımızın başına asmak, çeyiz sandıklarında ihtimamla korumak değildir. Mutlaka bir yerlere asılacaksa o, mânevî hayatımızı mahveden ifritleri kovmak için kalblerimizin en mûtena köşesine asılmalıdır.

Müslümanların Kur'ân'a karşı takındığı tavır, İslâm Dinî'ni ve onun yüce kitabını istemeyen hasımların arzu ettiği bir tavidir: Kur'ân lafız olarak okunsun, evlerde aksesuar olsun; ama o bir toplumun şuurlanması, hayatının gayesini öğrenip o istikamette yaşaması için kullanılmasın. Şuurlanma olacaksa,

Maalesef,
günümüzde
Kur'ân,
hayattan
tecrit edilip
bir kenara
itilmiş,

Durkheim'a göre olsun, Comte'a göre şuurulanma olsun; ama Kur'an'a göre bir şuurulanmadan asla bahsedilmesin.

Maalesef, günümüzde Kur'an, hayattan tecrit edilip bir kenara itilmiş, onu durgunlaştırmak suretiyle kıymeti harbiyesinden bir kısım kayıplara maruz kalmasını planlayanlar tarafından hayatın dışında tutulmaya çalışılmıştır. Bu suretle hem İslâm dini, hem de Kur'an statik (durgun, hareketsiz) hale getirilmiştir. Herhangi bir felsefi ekolün ortaya koyduğu kurallar ve nazariyeler gibi kabul edilir hale getirilmiştir. Oysa, Kelamı İlâhî, işlerken, kendi elemanlarıyla senaryosu ortaya konulurken anlaşılır. Aktörler o senaryoya inanmış olarak vazife başında buldukları zaman onun kıymeti anlaşılır. Yoksa, ayeti kerimeler bugün bütün canlılıklarıyla yaşamaktadır ve yarın da yaşamayı vadetmektedirler.

Kur'an'da, itikat, ibadetler ve muamelât peşpeşe yer alır. Bu yapı, toplumu sürekli hareket halinde ve canlı tutar. Dini, sadece vicdana bağlamak ya da yalnızca "kıl namazını, tut orucunu" şeklinde çok basit anlamak bu dinamikliği öldürür. Zaten meselelere bütün halinde bakmama mutlaka ya ifrat ya da tefrite sebebiyet verir. Günümüzde ilimlere de bütüncül nazar dediğimiz küllî nazarla bakılıyor. Yani, küllî kaideler esas alınıyor; ama varlık, küllcüz' münasebeti içinde değerlendiriliyor. Küllî kaidelere bakmadan yalnızca cüz'iyâta göre değerlendirme yapılırsa mesele dağılır; genel ahenk bozulur.

Bununla beraber, her bir küllî kaidenin ortaya çıkması için o istikamette bir kısım cüz'î emirler olması gerekir; o emirlerin hepsi birden mütalaa edilince o küllî kâide ortaya çıkar ve meseleleri çözerken, ortaya çıkan bu kâide mihenk olarak ele alınır. Mesela, "Allah dini hangi hikmete binâen vazetmiş?" sorusuna, bütün küllî kaideleri ona irca edebileceğimiz temel bir disiplin vardır: Menfaat

ve maslahatları celbetmek, mefsedetleri defetmek. Bütün emirlerin ve nehiyelerin temelinde bu vardır. Bu küllî bir kaidedir. Fakat, bazen cüz'iyatta buna muhalif bazı şeyler olabilir. Onu çözebilmek için de mutlaka bir küllî kaideye bakmamız, küllî kaideleri esas almamız gerekir.

Pozitif ilimlere de küllî bir nazarla bakmak icab eder. Mesela tıp sahasında uzmanlaşma, ihtisaslaşma oluyor. Bu konudaki bir endişemi eskiden beri hep izhar ediyorum; biz insana, kalbini kafasından ya da sinir sisteminden tecrid ederek bakamayız. Organizma bir bütündür; organlar da her biri diğeriyle irtibat halindeki azalardır. Öyleyse, burada da küllî nazar esas alınmalıdır; bir kalb doktoru, kalbi bildiği gibi vücudun diğer yanlarını da bilmelidir ki, daha sıhhatli konuşabilsin. Bugün insan vücudu bu mânâda çok parçalanmıştır. Baktığınızda bir hükme varamayacağınız küçük parçalara ayrılmıştır. Mesela, bir göz hususunda dahi pek çok branş vardır. Eğer her mesele konsültasyon (bir kaç tabibin bir araya gelerek bir hasta hakkında görüş alışverişinde bulunmaları) halinde halledilmez, orada vücudun tamamı nazara alınmazsa gelecek vahimdir.

İşte, Kur'an'ın mesajına da bu ölçüler içerisinde bakmak lazım. Maalesef, sadece bir ayeti ele alıp onu da tam anlamadan Kur'an'a saldırıyorlar. O ayeti, Kur'an'ın bütünüyle tefsir etmeden, O'ndaki ilâhî hikmetleri gözetmeden söylenen her söz yanlış olacaktır. Kainatı kusursuz bir düzenle yaratan Cenâbı Allah, Kitabı Kerîm'inde, kainatın bir misali musağğarı (küçük bir örneği) olan insan hayatı için de kural ve kaideler vazetmiştir. Bu ilâhî kelama bütün olarak bakıldığında onun canlı ve ter ü taze olduğu görülecektir.

Kur'an'ın gurbetini ve yaşadığı vahşeti izale etmek de ancak, onu bu ölçüler içerisinde tefsir eden kitapları okuma ve bu şekilde Cenâbı Hakk'ın rızasını anlamaya çalışmakla olacaktır.

KUR'ÂN'DA İNFAK

“İnfak”, bir sadakat nişanesi olarak; Allah yolunda tasaddukta bulunma ameliyesidir ve hemen her dinde var olan temel bir meseledir. Ancak, günümüzde, diğer meseleler gibi infak meselesi de kendi müessiriyeti, aktivitesi ve hayata geçirilmesi gerektiği ölçüsünde, ne sistemli bir şekilde anlatılabilmiş, ne de temsil edilebilmiştir.

Hayatı boyunca bir “infak kahramanı” olarak yaşayan İnsanlığın İftihar Tablosu (s.a.s), kendisine peygamberlik geldiğinde, hanımının servetiyle Mekke'nin en zengin kişilerinden biri iken; birkaç sene sonra Mekke'nin en fakirlerinden biri olmuştu. Evet, O bir “infak kahramanı” olarak sahip olduğu her şeyi Allah yolunda harcaıvermişti.

Allah (c.c) yolunda vermeye (infak) alışan bir insan için, dünyada vermek kadar zevkli bir şey yoktur. Kendisini infakın hazlarına kaptırmış bir insan, aç-susuz ve harçlıksız kalsa da bu kevser kaynağından ayrılmak istemez ve daima etrafında infak edebilecek bir şeyler araştırır-durur.

Nebiler Serveri (s.a.s)'nin her biri birer yıldız olan şanlı Ashabı her meselede olduğu gibi, infakta da zirveleri tutmuş ve hayatları boyunca da hep öyle yaşamışlardı. Allah'a sonsuz hamd ü senalar olsun ki, aradan bunca zaman geçmiş olmasına rağmen; bugün, Osmanlı ve Selçukluları bile geride bırakacak kadar infakta ileri ve bu yönleriyle Sahabenin hemen arkasında yer alacaklarına inandığım pek çok fedakâr insan var. Vermenin, bal-kaymak yemek, şerbet içmek gibi neşeli ve tabii bir hal alması, Cenâb-ı Hakk'ın bu insanlara ayrı bir ihsanıdır. Gelecekte de veremediklerinden dolayı ızdırap içinde kıvranan, kıvranıp yemeden, içmeden ve uykudan kesilen nesiller yetişeceğine inancım tamdır.

Ben, aile ve çevre itibariyle hep cömertlik adına kahramanlıkların sergilendiği bir zeminde yetiştim. Öyle ki, hayatımda âdeta hiç cimri tanımadım. Bir şeyi alıp saklayan insan olmadığım için de, verme deyince tir tir titreyen kimseleri veya mal biriktirip de infak etmeme gibi ruh haletinin ne olduğunu hiç anlayamadım. Babam ve annem de birer infak kahramanıydı. Babam imam olduğu için, bizim aile oldukça fakir bir aile idi. Ancak infak meselesine gelince, annem babamdan; babam da annemden gizli infakta bulunurlardı. Zannediyorum her ikisi de birbirlerine karşı “belki bunu götüremez, o yükün altına giremez” diye düşünüyorlardı.

“Allah'ın Sana
Verdiğinden
(O'nun Yolunda
Harcayarak)
Ahiret Yurdunu
İste. Ama
Dünyadan
da Nasibini
Unutma...”

(Kasas, 28/77)

Bir de hem babamı, hem de annemi infakta geçen bir büyükannem vardı ki, doğrusu daha bir menendi yoktu. Şayet evde her gün, birkaç misafir olmazsa, zannımca o müteessir olurdu. Bu cömert kadın, hayvanlardan biriktirdiği o teneke teneke yağı, gelen misafirlere ikram etmekle kısa sürede bitirirdi. Öyle ki o, eve daima bir hoca, meşayih veya sıradan misafir gelsin de, elinde-avucunda ne varsa onlara ikram etsin isterdi. Zannediyorum sadece cömertliği ve göz yaşları onun için vesile-i necat olabilir. Öyle ağlar, öyle ağlardı ki, bazen yanında bir kere "Allah" denmesi, onun yirmi dört saat ağlamasına yeterdi. Hatta köylüler bilirler, o vefat ettikten sonra "köyde ağlayan kalmadı" denmiştir. Onun benim üzerimde bin nâsihten daha etkili olduğunu söyleyebilirim. Ben dört-beş yaşında çocuk iken o, bana annemden daha büyük görünürdü. Onun için benden iki yaş büyük amcamla çok defa kavga ederdik.. ederdik de o, "benim annem" deyince ben de "hayır, benim annem" diye ona çıkışırdım. Evet, cömertlik öyle bir haslettir ki, insan fasık dahi olsa, onun vesilesiyle cennete girebilir. Cennete girmek için, cennet yolunda olmak gerekir. İnsanı ona götürecek yollardan biri de cömertlik yoludur.

KENDİ ELLERİNİZLE KENDİNİZİ TEHLİKEYE ATMAYIN

Ebû Eyyüb el-Ensari (r.a)'nin İstanbul kuşatması esnasında "Allah yolunda infak edin. Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın." âyeti münasebetiyle beyan buyduğu hakikat her zaman şayân-ı mütalâa olmalıdır. Kuşatma esnasında bir kısım askerler, kendilerini göz göre göre ölüme atan arkadaşlarına: "Kendi ellerinizle kendinizi tehlikeye atmayın." âyetini okuyarak onları uyarırlar. Bunun üzerine Mihmandar-ı Resûl Ebû Eyyüb Hazretleri "Âyeti doğru okuyor, fakat yanlış tevîl ediyorsunuz." der. Ve devamla "Biz Ensar topluluğu, Mekke fethinden sonra, artık İslâm aziz oldu. Biz de mal varlığımızı muhacirin ile paylaşmış, bahçelerimizi bağlarımızı ihmal etmiştik. Şimdi biraz da kendi başımızın çaresine bakalım, dedik. O esnada bu âyet nazil oldu. Yani "Mallarınızı Allah yolunda infak edin. İnfak etmemek suretiyle kendinizi, kendi ellerinizle tehlikeye atmayın."

KUR'ÂN OKUMADA ÖLÇÜ

K

ur'ân bir nasihat, bir zikir ve bir uyarıcıdır. Ne var ki, Kur'ân'dan istifade edebilmek için, gönüllerin ona karşı açık olması şarttır. Gönülün açık olabilmesi için de, insanın gözünü O'na dikmesi ve kulağını O'na vermesi gerekir. Nitekim, Kelâm-ı İlâhî'de şöyle denilmektedir. "Bu Kur'ân, kalbi ona açık olanlar ve gözünü Kur'ân'a dikip ona kulak verenler için bir öğüttür." (Kaf, 50/37)

Selef-i sâlihîn, Kur'ân okumanın minimumu üzerinde durmuş, her gün bir miktar okunmalı demişlerdir. Bu hususta söylenilenleri, "Kur'ân-ı Kerim en hızlı, haftada bir, ortalama onbeş günde bir, en az ayda bir defa hatmedilmelidir; eğer ayda bir defa olsun hatmedilmiyorsa, Kur'ân metruk sayılır." şeklinde özetleyebiliriz. Şu kadar var ki, Kur'ân okunurken insanın içine sinmeli, okuyan onu düşünmeli ve ondan bir kısım esintiler duymaya çalışmalıdır. Aksi halde onu okumuş sayılmayız. Kur'ân-ı Kerîm, Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) ifadesiyle en az ayda bir defa hatim edilmelidir. Fakat, hatim üç-beş güne sıkıştırılmamalıdır. Zira o zaman, düşünmeden okunmuş olur. Oysa, Kur'ân baştan sona mülâhaza edilmesi, bir bütün olarak ele alınması ve dikkatle okunması gereken bir kitaptır.

Kur'ân-ı Kerim'i okuma miktarı hakkında şöyle bir ayırım mümkündür.

Eğer amel yolunu tercih eden âbidlerden ise haftada iki hatim yapmalıdır.

Şayet kalbini çalıştırıyor, tefekkür ile uğraşılıyor veya ilim yaymakla meşgul oluyorsa, haftada bir hatim kâfi gelir.

Eğer Kur'ân'ın manaları hakkında düşünüyorsa, fazla tekrara ihtiyacı olduğundan ayda bir hatim yapması kâfidir. (İmam Gazzâlî, İhyâ, 1/782)

Kur'ân'dan
istifade
edebilmek için,
gönüllerin ona
karşı açık olması
şarttır.

DEVAMLIL OKUMAKTAN USANÇ VERMEYEN

TEK KİTAP

*Sevgili kokan,
sıla kokan,
hasret tüten gül
kalemiyle
yazılmış bir mektup.
Sevgililer
sevgilisinden
gelen mektup.
O kutsi mesaj,
gönüllerin
aradığı kitap:
Kur'ân.*

Kur'ân-ı Kerim, ilim öğrenenlerin karşısında saygı ile durup içindekileri ile amel etmeleri gereken bir kitaptır. Ayette şöyle buyrulur: "De ki: "İster inanın ona, ister inanmayın. Şu bir gerçektir ki daha önce kendilerine ilim verilenlere Kur'ân okununca derhal yüzüstü secdeye kapanırlar."

Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) Kur'ân-ı Kerim'i tarif ettiği uzun bir hadisin bir bölümünde şöyle buyurmaktadır: "O, çok tekrar etmekle eskimez ve usanç vermez." Peki bu ne demektir? Efendimiz'in bu sözü, Kur'ân'ın devamlı okunmakla usanç vermeyen bir kitap olduğunu ifade etmektedir. Evet, bu hadis, "Zaman eskidikçe Kur'ân gençleşiyor." sözünü de teyit etmektedir.

Kur'ân-ı Kerim'i devamlı olarak ona doymayan alimlerin yaklaşımı ile okuyan insanlar, her okudukça yeni yeni şeyler keşfedeceklerdir. Tabii, bunu anlamak Kur'ân'la fazla içli-dışlı olmaya bağlıdır.

Evet o hiç eskimemiştir ve canlı gönüllerin ona doyması da söz konusu değildir. Sahabe efendilerimiz Kur'ân'a hiç doymamışlardır. Onlar derin bir zevk ve şevk içinde Kur'ân-ı Kerim'i Efendimiz'den duyar duymaz O'na karşı duydukları bitmeyen bir arzu ile onu hemen hâfızalarına alır, sonra da bitmeyen bir heyecanla tekrar eder dururlardı. Ruhları bu işe o kadar açık ve öylesine aç bir bekleyiş içinde idiler ki kelime kelime Kur'ân inerken, Ramazan'da oruçlu bir insanın kevser yudumlaması gibi, gırtlaklarından aşağıya inen her şeyi, bünyelerinin derinliklerine kadar takip eder, duyar ve onunla âdeta büyüğü gibi yaşarlardı.

Sahabilerden sonra en esaslı Kur'ân okuma, tabiîn döneminde olmuştur ki, bazı uzun gecelerde Kur'ân'ı iki defa hatmeden uyumayan insanlardan bile bahsedilir. Ebû Hanife'nin Ramazan-ı şerifte bir gündüz bir de gece hatmettiğini menkıbe kitapları söylüyor. Şimdi hangi şey vardır ki, bu kadar çok okunduğu halde ülfet olmasın ve bıkkınlık vermesin!? Oysa ki onlar ömürlerinin son anına kadar Kur'ân okumuşlardı ama zerre kadar bir usanma, bir bıkkınlık ve bir ülfet olmamıştı.

"Ben, şirin peygamberiyim" diyen Mütenebbî'den Maarrî'ye bütün iddialı söz üstadları; Mustafa Sâdık er-Raffî'den Şevki'ye, ondan da Seyyid Kutub'a kadar bütün Kur'ân hayranı devler, Kur'ân karşısında acizliklerini itiraf etmiş ve âvâz âvâz Kur'ân'ın hep taze kaldığını haykırışlardır.

İnsan onu her okuyuşta yeni yeni ufuklar, yeni yeni kıtalar keşfediyor gibi olur. Ona gönlünü veren herkes de aynı şekilde düşünür. Elverir ki, mânâya âşina olarak ondaki ilâhi maksatlar takip edilebilsin ve biraz da konsantrasyon içinde ciddî bir biçimde okunsun.

Evet işte bu çerçevede onunla iştigal edenler, ilmî ve fikrî ufuklarının derinliği ölçüsünde büyülendir de: "Dolaştım vadi vadi, sonra anladım ki her şey kuru bir hayal imiş. Meğer her şey sendeymiş; sendeymiş ama ben, sağda solda beyhude dolaşmışım." der ve onun karşısında büyük bir saygıyla eğilirler.

Dünyada yüzlerce insan tefsir yazıyor.. onu şerh ve izah ediyor.. onun etrafında dolaşıp duruyor; ne var ki hiçbiri ona doymuyor; doymayacak da. Bundan sonra da modern ilimlere ve dînî ilimlere dair, daha mâhir üstadlar, onunla alâkalı yeni yeni şeyler yazacaklar, insanlığa ibrişimden dantelalar gibi yorumlar sunacaklar; ama gün gelecek en yeni yorumlar bile eskiyecek fakat Kur'ân hep yeni, hep taze kalacaktır. Evet o ezel-den geldiği gibi ebede gidecek; Allah kelamı olup mahlukat kelamı olmadığı için de

mahlukat gibi eskimeyecektir. Bu da "Şüphesiz o Kur'ân'ı Biz indirdik; onu koruyacak olan da yine Biziz." âyetiyle anlatılan ilahî taahhüdün bir vesilesi demektir.

Bir mütefekkir, Ra'd suresini tefsir ederken bir yerde şöyle der: "Şimdiye kadar onu çok okumama rağmen, sanki ilk defa okuyorum gibi geldi bana. Onu, her tekrar edişimde bana yeni bir kısım şeyleri ilham ettiğini, farklı şeyler anlattığını hisseder gibi oldum. Ne var ki onu, yeniden ele alıp, kaleme döktüğüm zaman, duyduğum şeylerin şimdiye kadar duyduklarımdan çok farklı olduğunu gördüm."

*Bütün okuyup
ezberlediklerimiz,
bizde, hayatımızı
yeniden gözden
geçirme fikrini
uyarmıyorsa,
ondan istifade
edememişiz
demektir.*

KUR'ÂN'I

ANLAMAK İÇİN

• Kur'ân'ı anlamak için: ...İnsan, her zaman kendisini dinlemeli, günde birkaç defa kendi içine yönelerek nefis muhasebesinde bulunarak, ruhunun feryatlarına kulak vererek, nefsinin elinde, bütün bütün zebun olmadan kurtulmalıdır ki, Kur'ân'ı anlayabilsin. Zira kendini anlamayan insan, Kur'ân'ı da anlayamaz.. evet içte derinleşme, Kur'ân'ı anlamaya bir ihzariye (hazırlık) nevindedir.

• Kur'ân'dan mükemmel olarak istifade edebilmek, O'nunla tam konsantrasyona bağlıdır.. evet O mükemmel vericiye karşı, elde bir almacın olmasına bağlıdır. Onunla frekans paylaşımı şarttır... İçimizde onun hafızları olabilir. Fakat bütün bu okuyup ezberlediklerimiz, bizde, hayatımızı yeniden gözden geçirme fikrini uyarmıyorsa, ondan istifade edememişiz demektir.

• Kur'ân'ı bütün derinlikleriyle kavrama, aslında her mü'minin vazifesi cümlesindedir. Ancak, buna muvaffak olan insan sayısı bugün oldukça azdır zannediyorum. Kur'ân'ı, bahsi geçtiği şekilde kavrayabilmek için birçok dinamiğe ihtiyaç vardır. Bunlar arasında Kur'ân diline yani Arapça'ya vâkıf olmayı ilk sıraya koymalıyız. Ne var ki, tek başına Arapça bilmek de yeterli değil ve olamaz da. Kur'ân'ı sürekli kendine nâzil oluyor gibi okumak.. Hz. Muhammed'i (sallallâhu aleyhi ve sellem) tanımak.. Kur'ân'ı tanımak uğrunda ısrarla çalışmalara devam etmek.. saffet, samimiyet ve ihlâsı hiç elden bırakmamak, esbâb-ı nüzûl, usûl-i tefsir gibi ilimleri bilmek.. İlâhî vâridata açık bir sineye sahip olmak.. bilinmesi gerekli şeyler arasında sayılabilir.

Bu arada Seyyid Kutup, Elmalılı, Râzî, Bediüzzaman ve benzeri devâsâ şahsiyetlerin Kur'ân'ı kavramada bizler için çok önemli olduğuna inanıyorum. Bunlar, bizim için düşünme ufkumuzu açacak, yaklaşım metodolojisi gösterecek ve böylece yola başından değil de belki de ortadan girmemizi sağlayacak, zaman kaybımızı önleyecektir."

EZELÎ NUR

Nurdan çehrendeki bu nikab da ne?
Güneşlere tâç giydiren ışıkken
Hep hicranla bunca yıl bunca sene
Geçmiş gidiyor.. baharlar beklerken..

Doğ ruhlara arşdan gelen bürhanla
İnlet dört bir yanı altın sadânla
Hayat üfle sihirli râyihanla
Hak adına üfûl üfûl eserken..

Konuş ki hatipler haddini bilsin
İlâhî nefhanla ruhlar dirilsin
Sâyende tâ zirvelere erilsin
Başlamış gökler de bunu dilerken..

Ey mukaddes Kitab ey ezeli nûr
Ey iklimi ziyâ etrafı huzûr
Son demde bir kere daha ne olur
Ağar, ışık karanlığı boğarken..

Bahar olmasa da sonbahar olsun
Cihânlar bütün âvâzınla dolsun
Yeniden nâmin her yanda duyulsun
Şu fânî ömürlerimiz biterken...

GÖNÜLLERDE BILLÛURLAŞAN NUR: KUR'ÂN

K

ur'ân, insanoğlunun kıymet ve değeri ölçüsünde, onun kalb-ruh-akıl ve cismaniyetini nazar-ı itibara alarak, yüksekler yükseğinden nüzûl ile insanlık ufkunda tulû etmiş, en mükemmel mesajlar ve İlâhî kanunlar mecmuasıdır.

* * *

Kur'ân, ebedî ve değişmeyen İlâhî prensipleriyle, topyekün beşer mutluluğunun ve o mutluluğa ulaştıran en kestirme, en aydınlık yolun göstericisi olarak, eşi benzeri bulunmayan tek kitaptır.

* * *

Kur'ân, içinde milyonlarca âlim, binlerce filozof ve mütefekkirin de bulunduğu, küre-i arzın kaderine hükmetmiş en muhteşem, en nuranî cemaatlerin ışık kaynağı bir kitaptır. Ve, bu manâda onun saltanatına denk ikinci bir saltanat da yoktur.

* * *

Kur'ân, nâzil olduğu günden bu yana, ne itirazlara ne tenkitlere uğramıştır ama, bu mevzuda kurulan bütün mahkemeler Kur'ân'ın beraatiyle neticelenmiş ve mücadeleler onun zaferiyle noktalanmıştır.

* * *

Kur'ân, gönüllerde billûrlaşan bir nur, ruhlara ışık tutan bir aydınlık kaynağı ve baştan başa bir hakikatler meşheridir. Onu, gerçek çehresiyle ancak, bir çiçekte kâinattaki bütün güzellikleri sezebilen ve bir damlada tûfanları seyredabilen inanmış ruhlar tanıyıp anlayabilirler.

* * *

Müslümanlar, ancak Kur'ân'ı tasdik ve O'na iman etmekle aralarında bir birliğe ulaşabilmişlerdir ve yine O'nu tasdik ve O'na iman etmekle birliğe ulaşabileceklerdir. Kur'ân'ı tasdik etmeyenler, Müslüman olamayacakları gibi, aralarında kalıcı bir birlik tesis edebilmeleri de mümkün değildir.

* * *

İnsanlık, cehalet ve küfrün vahşetleri içinde bocalayıp durduğu bir dönemde, o vahşî muhitte bir aydınlık tûfanı şeklinde belirip, bir hamlede dünyaları nura gark etme gibi, tarihin emsâlini gösteremediği en büyük inkılâp bir kere olmuş, o da Kur'ân'la gerçekleştirilmiştir. Şâhit olarak tarih yeter..!

* * *

Geleceğin Kur'ân devri olmasını çok görmemek lâzım! Zirâ Kur'ân, geçmişi bugünle, bugünü de yarınla bir arada görüp bilen bir Zât'ın Kelâmıdır..!

* * *

İnsana, insanın manâ ve mahiyetini, hakkı, hikmeti, Allah'ın Zât, sıfât ve isimlerini en hassas muvazenelerle öğreten kitap Kur'ân'dır.. ve bu sahada ona denk ikinci bir kitap göstermek de mümkün değildir. Asfiyânın hikmetlerine, hakperest filozofların felsefelerine kim baksa, bunu hemen anlayacaktır..!

* * *

Hakikî adaleti, gerçek hürriyeti, dengeli müsâvâtı, hayrı, namusu, fazileti, hattâ hayvanlara varıncaya kadar her varlığa şefkati emredip; zulmü, şirki, haksızlığı, cehaleti, rüşveti, faizi, yalanı, yalan şهادeti açıkça meneden biricik kitap Kur'ân'dır.

Yetimi, fakiri, mazlumu himaye edip, padişahla köleyi, kumandanla neferi, davalıyla davacıyı aynı sandalyeye oturtup muhakeme eden kitap da, yine yalnız Kur'ân'dır.

* * *

Bizde, öteden beri Kur'ân hakkında atıp-tutanlar ve O'nunla uğraşmayı meslek hâline getirenler, umumiyet itibarıyla, hep bilmediklerini dahi bilmeyen câhillere olmuştur. Ne acıdır ki, bu zavallılar, aleyhinde oldukları kitap hakkında ne bir araştırma yapmış, ne de bir şeyler okumuşlardır. Aslında bunların iddialarıyla, pozitif ilimlere karşı temerrüt gösteren câhillere iddiaları arasında pek de fark yoktur ama, halkın hakikatlere uyanması için daha bir süre beklemek icap edecektir.

* * *

Kur'ân sayesinde insan, Allah'a muhatap olma gibi, mevkilerin en yükseğine yükselmiştir. Böyle bir mevkide bulunduğu şuurunda olan bir insan, Kur'ân'da Rabbinin dinler, Rabbiyle konuşur ve Rabbiyle konuştuğuna yemin etse, yemininde yalancı sayılmaz.

* * *

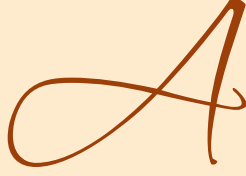
Müslümanları, Kur'ân'ı anlama ve onda derinleşmeden alıkoyanlar, dolayısıyla onları dinin ruhundan ve İslâm'ın özünden de uzaklaştırmış oldular.

* * *

Öyle zannediyorum ki, çok yakın bir gelecekte insanlığın takdir ve hayranlık dolu bakışları altında, Kur'ân okyanusuna doğru akan çeşitli ilim, teknik ve san'at çağlayanları esas kaynaklarına dökülüp onunla bütünleşince, âlimler, araştırmacılar ve san'atkârlar da, bir kere daha kendilerini o deryanın içinde bulacaklar...

KUR'ÂN'DAN YÜZ ÇEVİRENE DAR BİR GEÇİM VARDIR

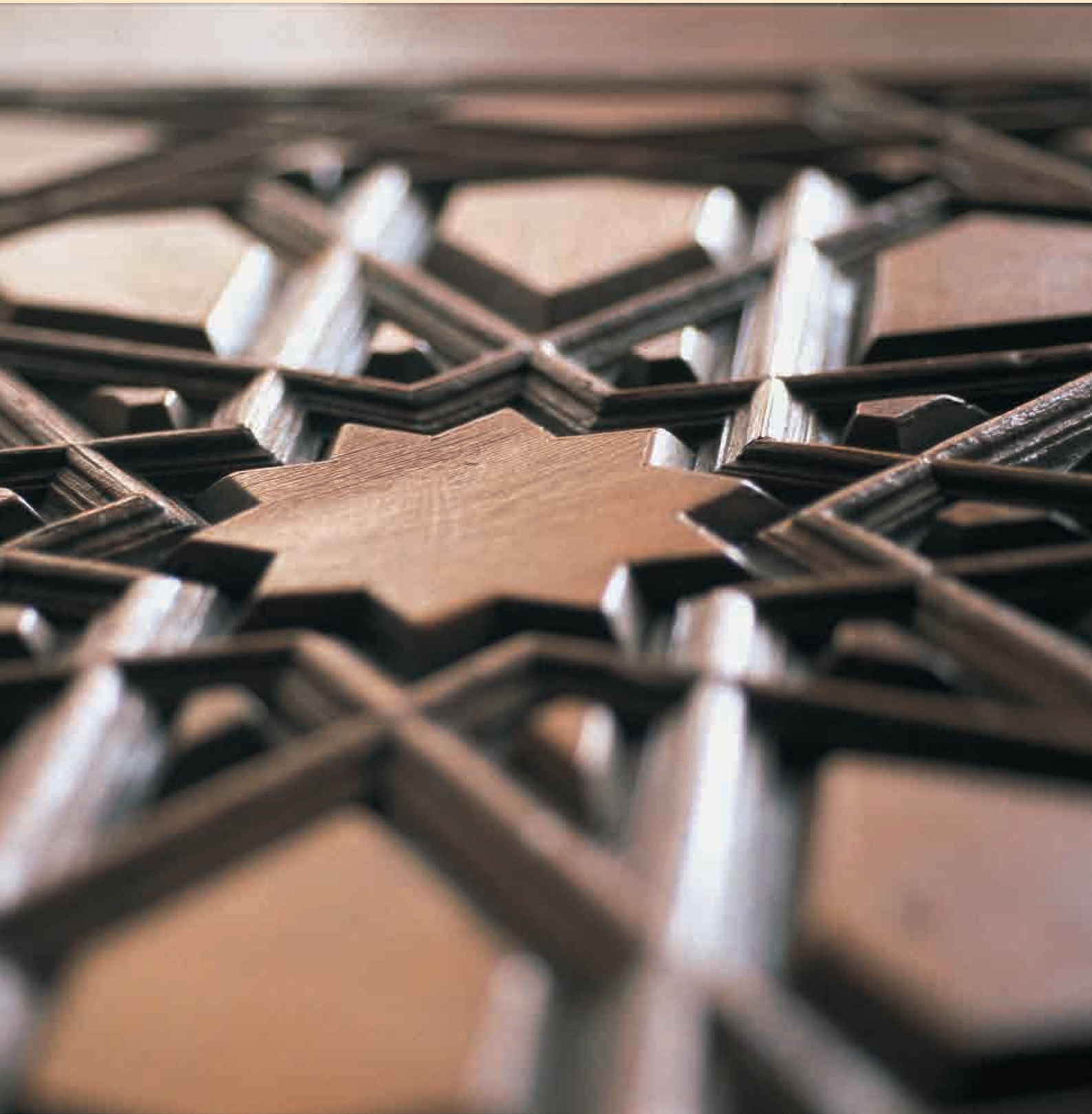
Allah'ın dininden yüz çeviren, Kur'ân'a sırt çeviren ve onunla amel etmeyi terk edenler, dünyada maddî-mânevî sıkıntılar içinde bocalayıp durdukları gibi, mahşer gününde de kör olarak haşrolacaklardır. Bu durum Kur'ân-ı Kerim'de şöyle belirtilir:

"Ama kim Benim zikrimden yüz çevirirse, Kitabımı dinlemez ve Beni anmaktan gaflet ederse, ona dar bir geçim vardır ve Biz onu kıyâmet günü kör olarak diriltir, duruşmaya getiririz. 'Ya Rabbi, der, ben gözleri gören biri olduğum halde neden beni kör olarak haşrettin?' Buyurur ki: 'Bu böyledir. Nasıl âyetlerimiz sana geldiğinde sen onları unuttuysan, bu gün de sen öyle unutulur, bir kenara atılırsın.' İşte inkârda ve günah-ta hadlerini aşanları ve Rab'lerinin âyetlerine inanmayanları böyle cezalandırırız. Ahiret azabı ise elbette daha şiddetli ve daha devamlı olacaktır." (Tâhâ, 20/124)

*"Kim Benim
kitabımdan yüz
çevirirse, Beni
anmaktan
gaflet ederse,
ona dar bir
geçim vardır ve
Biz onu
kıyâmet günü
kör olarak
diriltiriz."*

(Tâhâ, 20/124)

Âyette geçen "maîşeten dankâ", sıkıntılı hayat demektir. Müfessirler bu hayatın dünya veya kabirde olabileceğini söylemişlerdir. Dünyada olması şöyle yorumlanmıştır: Allah Teâlâ ile bağını koparan, O'nun engin rahmetiyle ilgisini kesen kimsenin hayatı ne kadar bolluk ve eğlence içerisinde geçerse geçsin, sıkıntılarla doludur ve darlıktır. Her şeyden önce Allah'a bağlanıp O'na güvenini yitirmenin sıkıntısını çeker. Kararsızlıkların, kuşkuların ve dengesizliklerin girdabındadır. Elindeki şeylere büyük bir hırsla sarılır. Onları kaybetmekten endişe duyar. Arzu ve heveslerin arkasında koşar, kaybettiği her şeye yanarak ve tutuşarak sıkıntıya düşer. Ve bir kalp ancak Allah'ın huzurunda güven duyar, huzur bulur. Şüphesiz ki imanın verdiği huzur, insan hayatını kat kat uzatır, genişletir, rahatlatır, derinleştirir, engin hale getirir. İmandan mahrumiyet ise, öyle bir bahtsızlıktır ki, yeryüzünde hiçbir ihtiyaç ve mahrumiyet ona denk olamaz. Kur'ân'dan uzak olan, dünyaya düşkün olduğu ve devamlı olarak daha fazlasını istediği için, onun hayatı dar ve sıkıntılı, geleceği karanlıktır.

İLİM

KUR'ÂN'IN GÖLGESİNDE

Cenab-ı Hak,
Kur'ân'ı da
bir tarifnâme
mahiyetinde
inzal
etmiştir.

İlim ve Kur'ân, aynı noktaya ayrı ayrı bakan iki göz veya iki dürbün gibidirler. Bunlar başta iki ayrı şey olsalar bile nihâî görüntüde birleşebilirler. Kâinatı bir kitap, bir meşher, bir saray ve bir bahçe gibi mütalaa ve temaşamıza sunan Cenab-ı Hak, Kur'ân'ı da bir tarifnâme mahiyetinde inzal etmiştir. İnsan, bu iki yüzü ve iki yanı olan fenomen sayesinde de hakikate ulaşabilir.

Bugün gelinen noktada henüz bazı ilim dallarıyla Kur'ân'ın hakikatleri arasında bir farklılık söz konusu ise, bunun sebebi, ilmin hâlâ iyi değerlendirilememiş veya bizim Kur'ân'ı yanlış anlayışımızdır. İlim, nâhil ve inançsız insanların elinde kör kalacağı gibi, din de cahiller elinde hep yanlış yorumlanacaktır. Laboratuvarlar, sınıâ, ziraâ, kimyevî ve fizikî araştırmaların, Allah'a gönül vermiş hakikat erlerinin elinde çok farklı şeyler söyleyeceğini düşünüyorum. Hasılı, inanan insanların her sahada söz sahibi olduklarında, ilimle Kur'ân'ın bir noktada birleştiği görülecek ve işte ancak o zaman bizler de eşyayı olduğu gibi görüp yorumlayabileceğiz. Ne var ki şu anda miyop bakan ve renk körü olan çoğumuz ciddi bir ameliyat-ı rûhiyeye ihtiyacımız olduğu da bir gerçek. Gönüller imana açılmadıkça ne ilmin, ne de insan ve insan cemiyetlerinin istikamete ermesi mümkün değildir.

Kur'ân'ı mevcut ilimlerin peşinden koşturmak ve onlara tâbi kılmak, Kur'ân ve ilimler münasebeti mevzuunda düşülen vahim hatalardandır. İlimleri Kur'ân'dan, Din'den ve îmandan ayrı ve müstakil görmek bir tefrit, Kur'ân'ı müspet ilimlerin peşinden koşturmak ve onu âdeta bir fizik, kimya, tıp, matematik, astronomi kitabı saymak da bir ifrattır.